БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 9 (13325)
1971 оной январиин 12, вторник

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

ҮБЭЛЖЭЛГЫН ШИИДХЭХЫ ҮЕ

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүд, малай үбэлжэлгын эгээн харюусалгатай үе—түл абалга республикымнай колхоз, совхозуудта түлэг дундаа ябажа байна. Шэнэ жэлэй эхин ажахынуудта хэдэ мянган хурьгад, тугалнууд, поршоонхонууд абаба.

Үбэлэй эгээн хүйтэн сагта үбһэ тэжээлээ зүбөөр хубаарилан үглэжэ, эхэ малаа һайнаар харууһалжа, шэнэ түл түрэсэеэ гарзагүйгөөр томо болгохо гээшэ мүнөөдэрэй дайшалхы зорилго болоно. Энэ уялгаяа һайса ойлгоһон малшад, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд түл абалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаад, жэшээтэ һайнаар ябуулжа байнхай.

Хонин һүрэгөөр олон Зэдын аймагай ажахынууд түл абалгадаа энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ оролдотойгоор бэлдэбэ. Эндэхи Борьёогой совхозой, «Коммунизм», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай отарануудаар ябахада, хони, хурьгадай байра бүрин бэлдэгдээд, эхэ хонидоо һайнаар адуулжа, эдеэлүүлжэ, намарайнь таргые алдахагүй гэжэ оролдоно. Мүн Захааминай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, «Дружба» колхозуудай хонишод түл абалгаяа һайн бэлэдхэлтэйгээр захалаа. Эхэ хонидтоо бүлеэн уһа уулгажа, саг соонь эдеэлүүлжэ, тобир тарганаар ондо оруулжа байна.

Кабанскын аймагай ажахынууд үбэлжэлгын үедэ малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлнэ. Үнгэрһэн декабрь һарада урда жэлэй энэ сагай эхиһээ нилээд ехэ һүн һаагдаа. Шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо олон тугал гаран поршоонхо абтанхай. Тугалнуудшье тобир һайнаар үдхэжүүлэгдэнэ.

Малаа һайнаар үбэлжүүлжэ, түл түрэсэеэ эмхитэйгээр абажа байһан түрүүшүүлэй, түрүү ажахынуудай хажуугаар энэ шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр, һанаа амарханаар хандадаг баримтанууд мүн олон үзэгдэнэ. Үбһэ тэжээлээ хэм хэмжүүргүйгөөр, һаланаар барагшалха, малаа уһаар хангахагүй, байрыень хүсэд дулаалангүй, малай тамир муудуулха ушар бии байһаар.

Малай үбэлжэлгэ Хэжэнгын аймагай олонхи ажахынуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдана. «Первомайский» совхоздо үнеэдэй түлэй тусхай таһалгануудай түхеэрэгдөөгүйһөө уламжалан, тугалнуудынь үнеэдэй уянда байһан газартань абтана. Тэрэ мүртөө малай доро дэбдихэ юумэн байхагүй. Мүн Хэжэнгын совхозой фермэнүүд иимэрхүү байдалтай. Эдэ хоёр совхозой гүүртэнүүдтэ малай тэжээлэй рацион табигдаагүй, үбһэ тэжээл ямаршье тусхай хэмжүүргүйгөөр үгтэнэ. Һолоомониинь буйлуулагдангүйгөөр эдюулэгдэнэ. Энэ аймагай «50 лет Октября» совхоздо дүрбэн отарын хонид хэдэн һара соо уһаар хангагдаагүй байжа, тамираа нилээд алдаһан байха юм. Тус совхозой нэгэ отарада хурьгадай гарахада захалтар, үбэлэйнь байра бэлэн болгогдоогүй байшоо. Аймагай ажахынууд урда жэлэйхиһээ 1,5 дахин ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаашье һаа, ажалаа муугаар эмхидхэһэнһээнь шалтагаалан, малайнь гарза мүн лэ ехэ болошоо. Партиин райком, аймагай гүйсэдком, тэрэнэй хүдөө ажахын управлени, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд малшадай дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри дутамагаар ябуулна, социалис мүрысөө хангалтагүйгөөр эмхидхэһэн байна бшуу.

Тэрэшэлэн Хориин, Яруунын аймагуудай ажахынуудта малай үбэлжэлгэ бирагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Олохон газарта малай байра һайса дулаалагдаагүй, үбһэ тэжээл буйлуулха хүдэлмэри тоогдоогүй. Эдэл ушар шалтагаануудһаа тус аймагуудай совхозууд үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо нилээд олон мал гарзада оруулһан, малайнгаа ашаг шэмэ алдаһан байха юм.

Адууһа малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула 1971 ондо республикын колхоз, совхозуудай урда ехэшье, харюусалгатайшье зорилгонууд табигданхай. Шэнэ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга, үнеэн бүриһөө тугал, эхэ гахай бүриһөө 15 поршоонхо абажа түлжүүлхэ зорилго табигдана.

Эдэ ехэ зорилгонуудай дүүргэлтэ нэн түрүүн малай үбэлжэлгые хэр зэргэ үнгэргэһэнһөө дулдыдаха байһаниинь элитэ. Тиимэһээ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна мэргэжэлтэд малай үбэлжэлгэдэ, түл абалгада ушарһан дутагдалнуудыень үсадхажа, нэгэшье толгой мал үхэл гарзада оруулхагүй хэмжээнүүдые абаха уялгатай. Тиихэдээ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые эгэдын шадабари болгохо гэжэ оролдохо шухала.

Түрүү малшадай жэшээгээр адууһа малаа нарин һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхэ, бүлеэн уһа уулгаха эрилтэ табигдана. Малангаяа түрэхэ хонидоо, үнеэдээ заашье тураахагүй гэжэ оролдохо болоно. Туранхайшаг болоһон малаа саг соонь илгажа, онсо харууһалгада, эдеэлүүлгэдэ табиха ушартай. Үбшэлһэн, үлбэртэһэн малые нэгэ газарта суглуулжа, һайнаар эмшэлдэг, һайн тэжээлээр хангадаг Борьёогой совхозой малшадай дүршэлые халан абамаар.

Үбэлжэлгын үедэ үбһэ тэжээлээ һайнаар буйлуулжа, зүбөөр хубаарилан малдаа үгэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Ториин совхозойхид үбһэ, зелённоёо жэжэхэнээр хэршэжэ, хонидтоо эдюулдэг заншалтай. Энэ ушарта үбһэ, һолоомоной суур хаягданагүй, бүхыдөө малда хоол болоно бшуу. Мүн тугал, хурьгадта, поршоонхонуудта үбһэнэй гурил, элдэб витаминтай тэжээл, минеральна тэжээлнүүдые зоотехническэ эрилтын ёһоор үгэжэ байха хэрэгтэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд онсо анхарал хандуулха уялгатай.

Үбэлэй янгинама хүйтэнэй сагта нарай малда, түлгэ, буруунуудта дулаан, һайн байра хэрэгтэй байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Тиимэһээ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд эдэ малай байрые нарин һайнаар шалгажа, тэдэниие дулаалха, хуурай байлгаха хэмжээ абаха болоно.

Малаа һайнаар ондо оруулха, түл түрэһэеэ гээлтэгүйгөөр томо болгохо, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэг нэн түрүүн малшадай хүсэл оролдолгоһоо, тэдэнэрэй мэргэжэл шадабариһаа болохо байна. Тиимэһээ һаадгүйгөөр хүдэлхэ арга малшадта олгохо, ажаһуудалайнь эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэрэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри, социалис мүрысөө шадабаритайгаар эмхидхэхэ гээшэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, тэндэхи партийна организацинуудай тон шухала хэрэг мүн.

Лидия Александровна Москвитинагай даадаг эхэ хонидой отара Хориин аймагай Георгиевска совхоз соогоо эрхимэй эрхим гэжэ дэмы хэлсүүлдэггүй юм. Эдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ даажа байһан хонидһоо түлынь абажа, гарзагүйгөөр ондо оруулһан, нооһошье ехээр хайшалһан байха юм.

Мүнөө эндэхи хонишод үбэлэй янгинама хүйтэниие ядабаригүйгөөр үнгэргэжэ байнхай. Адуулжа байһан 494 эхэ хонидынь тобир тарганууд, дулаан үдэрнүүдэй болоходо, газаагууртаа таран бэлшэдэг байна. Эдэнэр һаяар шэнэ түл абахаар хашаагаа сэбэрлэжэ, заһабарилжа, бэлэн болгоод байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон Лидия Александровна хонишон Һамажап Жигжитовна Гатаповатай хонидоо эдеэлүүлжэ ябана.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

КПСС-эй съездын XXIV хүндэлэлдэ

ЮҺЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛДЭ
БҮРИ ЕХЭ БҮТЭЭСЭТЭЙГӨӨР АЖАЛЛАЯ!

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРҺӨӨ—ЭРШЭТЭЙГЭЭР

Үбэлэй хүйтэнэй хэдышье шангадабал, республикымнай модошод ажалайнгаа эршые һуладханагүй. КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө тэмсэл леспромхоз бүхэндэ дэлгэрэнхэй.

Наймадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь һараар урид дүүргэһэн Хандагатайн леспромхозой модошод түрүүлжэ ябана. Тус ажахын доодо складһаа барилгын модо ашаһан вагонууд үдэр бүхэндэ Дунда Азиин республикануудта, Украинын барилгашадта эльгээгдэнэ. Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө тус леспромхозой модошод графигһаа уридлажа ябана. Тиин табан үдэрэй даабариһаа гадуур 500 кубометр модон бэлдэгдэжэ, доодо складта асарагдаа.

«Забайкаллес» комбинадай түрүү предприятинуудай тоодо ородог Ардасаанай, Худанай, Шулуутайн леспромхозуудай коллективүүд үнгэрһэн жэлдэ туйлаһан амжалтаяа арьбадхажа эхилээ. Модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ үдэр бүриинь график үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

«Забайкаллес» комбинадай модошод шэнэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэбһөө гадуур 25 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, түрэл партиингаа ээлжээтэ XXIV съездые ажалай бэлэгээр угтаха гэһэн социалис уялга абанхай. Энэ зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө коллектив бүхэн хаба шадалаа гаргажа байна.

Н. ТЮРНЕВ.

ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМААР

Зэдын аймагай колхоз, совхозууд үнгэрһэн табан жэлэй туршада ажалай ехэ амжалта туйлаа. Эндэхи ажахынууд һү, таряа, нооһо, үндэгэ үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэө. Жэшээлхэдэ, тус аймаг гүрэндэ нооһо худалдаха түсэбөө 101.6 процент дүүргэһэн байна. «Коммунизм», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, Борьёогой совхозой хонишод табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ нилээд ехэ хубитаяа оруулалсаа.

Аймагай ажалшад партиин XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тулада үнгэрһэн жэлэйнгээ ажалай эршэ алдангүй, энэ жэлдэшье улам шангадхан хүдэлжэ эхилбэ.

А. МОДОНОВ.

Хяагтын аймагай Худэриин совхозой һү һаалиин 3-дахи фермэдэ Елизавета Михайловна Котельникова хүдэлмэрилнэ. Энэ нүхэр совхозой эрхим һаалишадай тоодо оролсонхой. Наймадахи табан жэлэй турша соо һү һааха түсэбөө 1970 оной ноябриин 20-до дүүргэжэ, үнгэрһэн жэлдэ үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. М. Котельникова.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

УЯЛГАНЬ ДҮҮРГЭГДЭХЭ

Ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Витимэй участогай хүдэлмэрилэгшэд эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ абаһан уялгаяа үшөө ноябрь һарын эхеэр дүүргэжэ, хараалагдаһан түсэбөө 135 процентдэ хүргэһэн байгаа.

Ажахын модо бэлэдхэгшэдэй дундаһаа ойдо хүдэлдэг Г. Н. Халтуев, трактористнууд М. Шепотин, В. Кожевин, Виктор Яковлевай хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадын гэшүүд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгарна. Партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоһон эдэнэр туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхан, байгша онойнгоо нэгэдэхи кварталай түсэбые февраль һарада дүүргэхэбди гэжэ һаяхан болоһон коллективэйнгээ хамтын суглаан дээрэ мэдүүлһэн байна.

В. КОЗЛАЧКОВ.

Баунт.

КПСС-эй райкомуудһаа мэдээсэнэ

МУХАР-ШЭБЭР

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1970 он) Пленумэй ба СССР-эй Верховно Советэй II сессиин хүдэлмэриин дүнгүүдые улад зондоо тайлбарилан ойлгуулха, аймагай арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ согсолон соносхохо талаар партиин райком эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна.

Аймагай түбтэхи партийна, совет болон ажахын органуудай хүтэлбэрилхы гуша гаран эдэбхитэдэй хабаадалгатай зүблөөн партиин райкомдо энэ асуудалаар зорюута зарлагдаба. Зүблөөндэ хабаадагшадай үмэнэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Конев, республикын прокурор нүхэр Цыденжапов гэгшэд үгэ хэлэһэн байна. Удаань эдэ нүхэд бүлэг болон хубааржа, аймагай колхоз, совхозуудай ажалшадай дунда нииитэ-политическэ хүдэлмэри, социалис мүрысөө эмхидхэхэ даабаритай гараба.

Эдэнэр ажахынуудай отделени, бригада, фермэ болон бусад һалбаринууд дээгүүр ябаха, тэндэхи ажабайдалтайнь танилсаха, ажал хэрэгтэнь туһалалсаха юм. Жэшээнь, «Знание» бүлгэмэй аймагай отделениин харюусалгата секретарь нүхэр Щепин хүтэлбэрилэгшэтэй табан хүнһөө бүридэһэн бригада «Знамя Ленина» колхоздо ошоод байна.

Ц. ЗАМБАЛАЕВ.
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

ТҮНХЭН

Эндэ аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан боложо үнгэрбэ. Тэрэ суглаанда 270 шахуу хүн хабаадалсаа. Тэдэнэй дунда аймагай Советэй депутадууд, сомоной, сельскэ Советүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай, гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, партийна хүтэлбэрилэгшэд олоор уригдаһан байгаа.

Аймагай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. Б. Рыбдылов Бүхэроссин сельскэ болон посёлогуудай Советүүдэй түрүүлэгшэнэрэй зүблөөнэй дүнгүүд тухай дэлгэрэнгы элидхэл хээ. Тэрэ зүблөөндэ хабаадалсаһан Тоорын сомоной Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Л. М. Хореновэй хөөрөөн суглаанда хабаадагшадай анхарал татаһан байна.

КПСС-эй райкомой секретарь В. П. Кузьмин аймагай арадай ажахын, соёл культурын түсэбтэ табан жэл соо хэр зэргэ хүгжэһэн, энэ талаар нютагай Советүүдэй саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл суглаанда хабаадагшадай анхаралда табяа.

Саашадаа сомоной болон посёлково Советүүдэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха зорилгонуудые хараалһан дэлгэрэнгы хэмжээ ябуулгануудые эдэбхитэдэй суглаан баталан абаа.

И. ПОЛХОНОВ.
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

БЭШҮҮР

Манай аймагта ленинскэ уншалганууд гуримшанхай. Һаяа иимэ уншалганууд болобо. Аймагай партийна, советскэ, ажахын зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, бусад эдэбхитэд, соёлшод лекцинүүдые уншахаяа, хөөрэлдөөнүүдые хэхэеэ хүдөө нютагуудта гараба. Темэнь—арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй зарим дүнгүүд. Наймадахи табан жэлэй зарим дүнгүүдтэй, республика, орон доторхи зарим ажахынуудай тоо баримтануудтай материал бэлдэжэ, партиин райком хүдөө гарагшадта үгэһэн байна. Аймагай үрэ дүн хараха болоо һаа, хэлэхэ юумэн яһала бии. Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоз, «Победа», «Рассвет», «Дружба» колхозууд табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй.

Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь А. В. Пластинин Охин-Булагай совхозой һуурин, тосхонуудта ошожо, лекцинүүдые уншаһан, табан жэлэй түсэбэй дүнгүүд тухайда хөөрэһэн байна. Аймагай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Б. Т. Санжиев Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой Буй нютагаар, аймагай прокурор Б. Б. Баторов Заганай Адагаар ябажа, лекцинүүдые уншаба. Аймагай бүхы колхоз, совхозуудта иимэ лекци, хөөрэлдөөнүүд болоо.

Партиин райкомой пропаганда, агитациин таһаг удаадахи уншалгадаа бэлдэжэ байна.

И. ЕФИМОВ,
КПСС-эй райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

Буруушаалгаяа эрид шангаар мэдүүлнэбди

Анджела Дэвисэй дүрые газетэдэ хараха бүрөө улад зоной зол жаргалай түлөө шэн зоригтой тэмсэлшэ, энэ коммунистка басагаар омогорхонобди.

Патриотка басаганай эрэлхэг хатуу зоригые хаража байхадаа бидэнэр, «Хадуур ба балта» гэжэ заводой металлургнууд сэдьхэл зүрхэеэ ехээр хүдэлгэнэбди. Политическэ хараа бодолойнь түлөө Анджелые американ засагаархид хашажа хабшажа байһаар үнинэй. Эгээн лэ муухай расистнуудай, зэрлиг амитадай, американ хархисуудай һабарта Анджела Дэвис мүнөө ороод байна.

Анджела Дэвисые сүлөөлхэ, үнэн зүб хэрэгэй түлөө тэмсэлшые сүлөөлхэ! гэһэн эрилтэ табинабди.

В. ДЮЖЕВ,
Социалис Ажалай Герой, «Балта ба хадуур» заводой металлург.

Москва хото.

* * *

Коммунистка Анджела Дэвис тушаа шал худал, бузар булай хардалга расистнуудай буртаг кухни соо худхадаг газартань зохёогдоһон байгаа.

Эрэлхэг зоригтой энэ патриоткые алахаар түхеэржэ байна. Эб найрамдалда, эрхэ сүлөөдэ дуратай үнэн сэхэ хүн бүхэн мүнөөнэй гутамшаг сүүдые эрид шангаар буруушаажа байһанаа мэдүүлхэ уялгатай.

«Анджела Дэвис түлөөлэгдэхэ ёһотой!»—гэжэ Киргизэй эхэнэрнүүд, бидэнэр эрид шангаар мэдүүлнэбди.

М. АВЫЛКАСЫМОВА,
поэт, Ленинскэ комсомолой шангай лауреат.

Фрунзе хото.

* * *

Намда тохогдоһон гэмые бүхыдэнь арсанаб гэжэ американ патриотка, граждан эрхэнүүдэй ба социальна үнэн зүйтэй байдалай түлөө тэмсэлшэ А. Дэвис сүүдтэ мэдүүлбэ. Тэрээниинь зүб гээд дэлхэйн олониитэшье тоолоно.

Буруу үзэлтэй гэжэ тоолодог хүнүүдээ, орон доторoo социальна хубилалта хэхын түлөө тэмсэдэг, Индохитадта США-гай бэелүүлжэ байгаа ээрхэг түримхэй дайнда эсэргүү тэмсэдэг бүхы хүнүүдые үни холоһоо хойшо хашажа хабшажа байдаг американ засагаархидай бодото шарайе Сан-Рафельдэхи сүүд балшыса элирүүлнэ. Дарлагдаһан зоной тала, эб найрамдал ба демократиин тала бариһанайнь түлөө хүниие сүүдлэхэ гээшэ—эрхэ сүлөөдэ дуратай хүн түрэлтэнэй үмэнэ гэмтэ үйлэ хэһэн ябадал болоно.

Бидэнэр, Молдавиин студентнүүд, Анджела Дэвисые сүлөөлхэ эрилтэ табинабди.

М. КИКУ,
Кишиневой гүрэнэй университедэй студентка.

Кишинев хото.

Комсомолой ажабайдал

ЭМХИДХЭЛЭЙНГЭЭ ТАЛААР БЭХИЖЭНЭ

Республикын комсомолой организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай жэлдэ, ВЛКСМ-эй XVI съездын болоһон жэлдэ, КПСС-эй XXIV съездэдэ бэлдэжэ байһан үедэ үнгэрһэн байна.

Эдэ суглаануудай гол анхаралда КПСС-эй XXIII съездын, ВЛКСМ-эй XVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар комсомолой организацинуудай шиидхэхэ зорилгонууд табигдаһан байгаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, техническэ дэбжэлтэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахын, продукциин шанар һайжаруулхын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэхэ мэтэ үйлэдбэриин шухала асуудалнуудаар ехэ хөөрэлдөөн болоо.

Тоосоото һунгалтын суглаануудта ВЛКСМ-эй XVI съездын делегадууд, ажахын болон эмхи зургаануудай, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа. Улаан-Үдын, Кабанскын, Ахын, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй, Железнодорожно, Советскэ районуудаар эдэ суглаанууд эмхитэйгээр үнгэрһэн байна. Харин Баунтын, Хориин, Хяагтын, Баргажанай, Яруунын районуудта ехэхэн дутагдалнууд үзэгдөө. Хараалагдаһан болзортоо зарим суглаанууд зарлагдажа шадаггүй, хойшолуулагдаһан байха юм.

Комсомолой хүдэлмэри һайжаруулха, комсомолшуудай эдэбхи үүсхэл бадаруулха, үйлэдбэридэ бии байһан арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ, ажалай журам бэхижүүлхэ, залуушуулай, илангаяа комсомолдо ороогүй залуу хүбүүд, басагадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха тушаа олон ажаглалта, дурадхалнууд тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрэ ороһон байна.

Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, Улаан-Үдын шэлэй заводой комсомолшууд КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсахыень уряалжа, республикын бүхы комсомолшууд, залуушуулда хандаба.

Энэ уряань мүнөө үедэ хаа хаанагүй дэмжэгдэжэ, съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан залуушуулай тоо үдэрһөө үдэр бүридэ олошорно.

Гэхэтэй хамта комсомол, залуушуулай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрэ тэмдэглэгдээ. Социалис мүрысөөнэй ябаса, мүрысэгшэдэй туйлаһан үрэ дүн багаар харуулагдана. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл малшад, механизаторнуудай ажалда нэбтэрүүлхын тулада комсомолой организацинууд оролдоногүй.

Залуу мэргэжэлтэдые хүмүүжүүлхэ, тэдэнииие нэгэ ажал дээрэнь удаан саг соо байлгажа дүршүүлхын тула багаар оролдогдоно. Энээн тухай ЛВРЗ-гэй, «Электромашина» заводой, Зэдын комбинадай, Сэлэнгын ЦКК-гай, Шулуутайн леспромхозой комсомолой эмхинүүдэй суглаанууд дээрэ хурса шүүмжэлэл гараһан байна. Ажал хүдэлмэриин эмхидхэлэй һула дээрэһээ, залуушуулай мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ арга боломжын үгы дээрэһээ олон хүнүүд ажалһаа гаража ошоно гэжэ тэмдэглэгдээ. Тэрэшэлэн олохон предприятинуудта залуу хүдэлмэришэд гэр байраар дуталдана, тэдэнэй культурна эрилтэнь хүсэд хангагданагүй.

Тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрэ «Комсомолой прожекторнуудай» штабууд тоосоо. Авиационно заводой, ЛВРЗ-гэй, Яруунын аймагай Нарһатын совхозой, Улаан-Үдын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолой эмхинүүдтэхи прожекторнууд муу бэшээр хүдэлөө.

Зүгөөр олохон «Комсомолой прожекторнуудтэ» залуушуул үсөөн хабаадалсана, тэдэнэр үйлэдбэридэ һулаар нүлөөлнэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ой ба залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонууд тухай, «Комсомолые хүтэлбэрилхэ талаар Красноярска хизаарай партийна организациин хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудые бэелүүлэн, республикын комсомольско организацинууд эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа гэжэ тоосоото һунгалтын суглаанууд гэршэлбэ.

Манай Буряадай областной комсомольско организацида 1520 комсомолой бүлэг, 2111 цеховой, колхоз болон совхозуудай отделенинүүдэй, бригадануудай, һургуулиин классуудай эмхинүүд тоологдоно. Эдэмнай бултадаа комсомолой эхин организацинуудай эрхэтэй юм. Гадна комсомолой 1208 эхин организацинууд бии.

«Тоосоото һунгалтын суглаануудта 72643 комсомолшууд гэхэ гү, али бүхы комсомолшуудай 88,1 процент байлсаа. 12522 хүн үгэ хэлээ.

ВЛКСМ-эй диилэнхы олонхи комитедүүдэй хүдэлмэри хангалтатай дээрэ сэгнэгдэһэн байна.

Комсомолой областной болон районно комитедүүд үнгэрһэн тоосоото һунгалтын суглаануудай үедэ партийна организацинуудай, партиин райкомуудай туһаламжаар комсомолой хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ шадан бэрхэ, эдэбхи үүсхэлтэй зал шуулые, коммунистнуудые а гээбэ. Тиигэжэ комсомолой митедүүдэй секретарьнуудай гэшүүдээр эрдэм мэргэжэлтэй луу хүбүүд, басагад дэбжүү дээ.

Манай областной комсомо организацида боложо үнгэрһ тоосоото һунгалтын суглаану комсомолой эмхинүүдэй эмхид лэйнгээ талаар бэхижэжэ, ү лэдбэридэхи нүлөөгөө дээшэлү жэ, залуушуулые комму ёһоор хүмүүжүүлгэдэ өүри ех анхаралаа табидаг болоһые гэршэлнэ.

КПСС-эй XXIV съездые Б ряадай комсомолшууд зэргэеэ б ри нягтаар жагсаажа угта байна.

В. ПОДЛЕСНОВ,
ВЛКСМ-эй областной комитедэй секретарь.

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын коллективэй бүтээн гаргаһан продукци республикын ажалшадта ехэ һайнаар угтагдадаг болонхой. Фабрикын хүдэлмэришэд 1970 оной түсэбһөө гадуур 170 мянган метр бүд нэхэн гаргаһан байна. Мүнөө фабрикын бүхы хүдэлмэришэд партиин ээлжээтэ съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрикын түрүү хүдэлмэришэд Г. Быкова, Т. Яковлева, Е. Синицкая.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

Түрүү зэргэдэ ябанабди

Юһэн жэл соо шулуушадай бригадираар ажаллажа байнаб. Энэ саг соо манай бригадынхид ЛВРЗ-гэй соцгородогто нилээд олон байрын гэрнүүдые бариһан байха. Мүнөө оронойимнай ажалшад түрэл партиингаа XXIV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна. Манайшье бригадын шулуушад дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан юм.

Урдаа табиһан зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлхын тула бидэнэр ажалаа зүбөөр эмхидхэн, бии байгаа арга боломжоёо хүсэд хэрэглэхэ гэжэ оролдонобди. Энээнэй ашаар ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлжэ, гэр байрануудые саг болзорһоонь урид ашаглалгада тушаахаар эрмэлзэнэбди.

ЛВРЗ-гэй барилгын таһагай барилгашад үнгэрэгшэ табан жэл соо муу бэшээр хүдэлжэ гараа гэхэдэ алдуу болохогүй. Бүхыдөө 87.989 дүрбэлжэн метр талмайтай 17 гэр барижа, 12 гэрыень эрхим сэгнэлтэтэйгээр гүрэнэй комиссида тушааһан байнабди. Тиигэжэ табан жэлэйнгээ даабари нёдондо июль һара соо дүүргэһэн зомди. Мүн лэ ажалайнгаа бүтээсэ 32 процентээр дээшэлүүлээбди. Энэ тоонуудые хараад үзэхэдэ, ЛВРЗ-гэй барилгашад яһала һайн хүдэлөө гэжэ хэлэмээр. Теэд һайн шанартайгаар, түргэнөөр гэр байрануудые барижа шаданабди гэжэ һанаагаа заһаад ябаха бэшэбди. Туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхахын тула булта барилгашад һэшхэлтэйгээр хүдэлжэ, бүхы шадабари мэргэжэлээ ажалдаа зорюулха болоно бшуу. Тэрээнгүйгөөр ямаршье барилгашан амжалта туйлахагүй. Энээниие манай бригадын шулуушад һайн ойлгодог.

Бригададамнай хорин хоёр хүн юм. Бидэнэр бултадаа нэгэ һанал бодолтойгоор хүдэлөө һаа, ехэ юумэ хэхэ арга боломжотойбди. Манай бригадын гэшүүн, гушаад шахуу жэл соо барилгада ажаллаһан Василий Ефремович Чирковский залуушуулда тиигэжэ ойлгуулдаг, һайнаар хүдэлхыень уряалдаг. Үнинэй шулуушанай оролдолгоор бидэ ехэхэн лэ юумэ хэһэн байхабди.

Жэшээлхэдэ, 1969 ондо 80 байратай гэрэй торхо барижа эхилээ бэлэйбди. Энэ барилгатаймнай Железнодорожно районой 41-дэхи дунда һургуули зэргэлээд шахуу оршоһон байгаа. Уданшьегүй энэ һургуулида түргэн болзор соо залгалаа бариха гэһэн даабари бидэндэ үгтэбэ. Энэ залгалаа барихын тула кран тодхохо хэрэгтэй. Теэд хаанаһаа тиимэ кран олохо гээшэбши. Кран олоошье гэлэйбди. Тэрэниие тодхохын тула сохом лэ недели хэрэгтэй. Энэ саг соо залгалаагайнгаа нэгэ дабхарыень барижа болохоор. Ажалай һүүлдэ энэ асуудал зүб руунь шиидхэхэ зорилготойгоор бүхы бригадаараа сугларжа, хөөрэлдөө һэмди.

Василий Ефремовичэй мэхэтэйхэнээр энеэбхилжэ һуухыень харахадаа, үбгэжөөл нэгэл юумэ тухайлаа гэжэ ойлгоо һэм. Теэд зохид дурадхал хэншье оруулбагүй. Уданшьегүй Василий Ефремович хүдэлмэришэ нүхэдэйнгөө дундаһаа бодожо:—һургуулиин залгалаа хүрэтэр арбан метрэй зайда рельс татаха хэрэгтэй. Удаань зургаан рельс нугалаад табибал, һургуулиин залгалаада манай кран хүрэхэ ха юм. Тиигэжэ нэгэ кранаар хоёр барилга хангаха арга бии байна,—гэжэ томоотойгоор хэлэбэ.

Василий Чирковскиин али зэргын холуур бодомжолдогынь бидэ мэдэдэг байгаабди. Теэд тон лэ юрэнхы асуудал тухай толгойнгоо үбдэтэр боломжолоод, мүртэй юумэ шэбшэнгүй байһандаа бидэнэр ехэ бэеэ голожо байгаа һэмди. Үнэхөөрөө барилгашан хадаа барилга дээрээ эзэн хүн байха ёһотой. Василий Ефремович Чирковский тиимэл хүн юм даа. Энэ хүнэй дурадхалаар кранай ябаха харгы тодхожо, 80 бүлэ айлай ороход гэрэйнгээ торхые, һургуулиингаа залгалаае нэгэ зэргэ барижа ороо бэлэйбди. Тиигэжэ һургуулиин залгалаа хэлсэһэн болзор соонь барижа дүүргээбди.

Иигэжэ шэнэ онол арга хэрэглэһэнэй ашаар манай бригадын шулуушад һара, жэл бүри даабарияа үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Манай ЛВРЗ-гэй ОКС-до шулуушадай хоёр бригада хүдэлдэг юм. Нүгөө бригадыемнай шулуушан В. Литвинцев хүтэлбэрилдэг. Тэрээнэй бригадада олон жэл соо барилгада ажаллажа, дүй дүршэлтэй болоһон шулуушад олоор ажаллана. Эдэнэр халаанайнгаа даабари хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Гэбэшье социалис мүрысөөндэ бидэнэр эрхимлэһэн байдаг гээшэбди.

Манай бригадада ехэнхидээ залуушуул хүдэлдэг. Эдэнэр ажалаа һайн мэдэдэг. Түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэхые оролдодог. Эдэнэр хүдэлхэдөөшье шуумар юм. Шулуушадые дүрбэ-табан хүнһөө бүридэһэн звенонууд болгон хүдэлгэхэдэ дүн туйлагдадаг. Ушарынь дэ, эдэнэр бэе бэедээ туһа даг, али нэгэнэйнгээ муугі рилга хэжэ байгаа һаань, руунь хэлэжэ, д у дундануудыень саг соонь даг. Тиигэжэ манай хүдэ голодоһон гаранагүй. В. скиин звеногойхид булан эгээл харюусалгатай хү бүтээдэг. Бэшэ залуу шулу сонхын дундахи хананууд гагдадаг. Бидэнэр иигэжэ хэдөө горитойхон амжалта ладаг байнабди. Тиигэжэ ха риха халаанайнгаа даабари доо 40—50 процентээр ү дүүргэнэбди.

Туйлаһанаараа хэзээдэ наагаа амаржа болохогүй. бэл хосорһон лэ хэрэг гэ дэнэр амжалтаяа улам арь ёһотойбди. Һайн шанар түргэнөөр барилга хэхэ х Партиин XXIV съездые солотойгоор угтаха гэһэн готойбди. Тиигэжэ нёдонд июль һараһаа шэнэ жэл 80 байратай гэрэй торхо дүүргээд, съезд болотор ү тиимэ гэрэй һуури табяад нэйнгээ нэгэдэхи дабхары риха гэһэн социалис уял бэлэйбди. Мүнөө хоёрдохи гээ һуури табижа эхилээб хыень хэлэхэдэ, бидэнэр х дээ хүрэхэл байхабди. амжалтатайгаар партиинга съездые угтажа байһандаа тайбди.

М. БЕССОН
ЛВРЗ-гэй ОК
шулуушадай бригад

ҺЭШХЭЛ

ЗУРАГЛАЛ

Цыбик-Ханда уншажа байһан номоо ойро зуура орхижо, шанаагаа тулаад, бодолгото болон һууна. Урдань уран зохёолшо Вилис Лацисай «Загаһашанай хүбүүн» гэжэ гаршагтай ном дэлгээтэй байна.

Энэ уншажа байһан романайнь гол нюурнууд—нугаршагүй зоригтой, урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлхын тула хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэдэг, үнэн сэхэ, ажалша хүбүүн Оскар, тэрэнэй инаг дуратай арюухан Анита басаган хоёрой хуби заяан, ажабайдалдань дайралдаһан бэрхэшээлнүүд, ямаршье хаалта, һаад дабажа гараха хүсэтэй тэдэ хоёрой зүрхэнэй холбоон тухай Цыбик-Ханда бодожо һууна.

«Инаг дуран, дурлаһан хани нүхэр! Ямар зүрхэ хүдэлгэмэ үгэнүүд гээшэб! Хүнэй ажабайдалда тиимэ арюун тунгалаг, гэрэлтэмэ һайхан инаг дуран ушардаг ха гү...» гэхэ мэтэ орёо, таагдашагүй бодолнууд басаганай сэдьхэлые хүлгүүлнэ хэбэртэй.

— Ши, үшөө унтаагүй байна гүш? Цыбик-Ханда, тугаар илгааша хонидоо эрьеэд ерээрэй даа. Дан үглөө, мүнөөшье хурьгалжархихагүйл хэбэртэй һэн. Тиигэбэшье хаража байгаагүйдэ аргагүй,—гээд, ахалагша хонишон Дэмбэрэл Доржиевай унтариһаа толгойгоо үргөөд дуугархадань, басаган юун тухай бодожо байһандаа эшэһэндэл, һуурипаа һуг харайн бодошобо.

— Зай, зай, тиигүүжэб,—гэжэ мэгдэнгеэр хэлэнэ.

Газаа гарахадань, нилээд оройхон боложо, сог мүшэн баруун тээ ошоһон, һарын һүлэмхи гэрэл дун сагаан саһаар хушагдаһан тала, гүбээ дээгүүр толорон байба. Дулаахан хашаа соо хонид ехэл аятайханаар бүмбылдэжэ хэбтэнэ. Тэдэнээ һайса наринаар тойрожо хараад, басаганай гэртээ орохоёо ябахадань, эзэнэйнгээ абяа дуулаһан хара мориниинь хуһамаг сооһоо шангаар үүрһээнэ.

...Нёдондо арбадахи класс дүүргэжэ, болбосоролой аттестат абаад, институт, техникумдэ орожо шадаагүй зарим нүхэдэйнгөө Улаан-Үдэ, Хяагта хотонуудта элдэб ажалда ороод хүдэлхөөр тарашахадань, Цыбик-Ханда Бадмаева сэб сэхэл Погранична совхоздоо ерээ һэн.

Нэгэтэ тэрэ гэртээ ерээд, иигэжэ хэлэбэ:

— Баабай, хонишон болохомни. Совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөб. Дэмбэрэл Доржиевай даадаг эхэ хонидой отарада ошо гэнэ.

— Теэд һургуулияа яаха хүмши? Саашадаа дээдэ һургуулида һурахаб гэгшэ хамнайш,—гээд, Жамсаран Бадмаев үбгэжөөл адагланаар басаганайнгаа урдаһаа харана.

— Бүхы наһаараа хонишоноор хүдэлхэм һэн гү даа. Дуратай нэгэ мэргэжэлээ олоод, һурахаб. Мүнөө үедэ эндэмнай малшад дутана ха юм. Залуушуулай бултадаа нютагһаа гаража, толгойнгоо хазайһан тээшэ зайха болоо һаань, юу болохтойб,—гэбэ тэрэнь.

Басаганайгаа багаханһаа эхэһээ гээгдэжэ, бороор һураһан, гэртэхи, газаахи ажалда бэрхэ, малшье хаража ядахагүй, бэеэшье абаад ябажа шадаха гэжэ һайн мэдэхэ хадаа эсэгэнь юушье хэлээгүй.

Тиигэжэ комсомол басаган Цыбик-Ханда Бадмаева Погранична совхозой Сүбэгтын отделенидэ хонишоноор жэл тухай хүдэлжэ байна.

Үнгэрэгшэ намар хүршэ отарын хонишон уулзаад, Дэмбэрэл Доржиевһаа иигэжэ асуугаа ха:

— Зай, хэр һайн туһалагшатай болообши? Хони адуулхаһаа хашаржа, хаяад арилшахаяа һананагүй гү?

— Малда дуратай, хүдэлмэри хэхэһээ хашархагүй, бэрхэ басаган даа. Республикын түрүү хонишодой дүй дүршэл тухай газетэ, журналда уншаад, маанадтаа хөөрэжэ үгэхэ, ажалаа тиигээд, иигээд хэе гэжэ намдаа һанамжаа хэлэжэ байдаг лэ,—гэжэ, үнинэй хонишон энеэбхилэн хэлээ һэн.

Тээсгэн республикын хонишодой зүблөөндэ ошоод ерэхэдээ баһал олон шэнэ брошюра, журнал, номуудые асараа.

— Шим ягаа түргэн ерээбши? Шамайе хэды хоногто Улаан-Үдэ городоор сэнгэжэ, үетэн нүхэдөөрөө уулзажа, һайса хүхижэ, зугаалжа ерэхэ ёһотой гээд һанаалби,—гэжэ ахалагша хонишон нүхэр Доржиев гайхангяар хэлэбэ.

— Тэндэ юу хэжэ удаан байхабиб. Хонидни, хара моримни, энэ Хүлэйм булагай тала дайда һанаандам ходо ороод, байлгаагүй. Эндээ дадашоод тиигээ гээшэ гүб даа,—гээд, Цыбик-Ханда энеэгээ бэлэй.

— Зай, городһоо ямар һонинтой ерэбэш?

— Түрүү хонишодой дүй дүршэл тухайгаа хоорэхыень һайса шагнааб. Дэмбэрэл Доржиевич, одоол ерэхэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө хурьга олоор абахын түлөө тэмсэхэл болоо гээшэбди. Зарим хүнүүд зуун эхэ хонин бүриһөө 130—140 хурьга түлжүүлнэл. Харин тиихэдэнь бидэ биранагүйбди,—гээд, басаган ахалагша хонишонойнгоо урдаһаа сэхэ хараад байба.

— Нээрээшье энэ жэлдэ һанаһанда хүрэмөөр хүдэлжэ шадаагүйбди. Харин ерэхэ жэлдэ энээнһээ һурагүй дээшэ үрэ дүн туйлаха аабзабди гээд һанагшаб. Искусственна үрэжүүлгэшье һайнаар хэгдээ, хониднай урданайхиһаа тарган, үбһэ тэжээл яһала элбэг,—гэжэ тэрэнь туһалагшынгаа һанаае заһана.

Холын отарада байгаад хүдэлхэ гээшэ гүлмэр залуу басаганда тиимэшье амар бэшэ. Иимэрхүү хүйтэн жабар, саһа бордоһон. Һүни үдэргүй хурьгадые абаха, эдеэлүүлхэ болохош. Харин тиихэдэ үетэмни городто дулаан гэр соо телевизор хаража һууна, үндэр һүеытэй туфлиеэ үмдөөд, гоёод, кинотеатрта ошоно ёһотой гэжэ һанахадаа, досоогоо атаархахааршье болодог. Теэд эндэ хүдэлхэ хэрэгтэй, энэ өөрымчи һэшхэлэй хэрэг, Ленинэй комсомолой гэшүүнэй нангин уялга гэжэ ойлгожо ябахадаа, бэрхэшээлһээ тунхарингүй, хүсэл эрмэлзэлгэ ехэтэйгээр ажаллана ха юм.

М. НАМЖИЛОВ.

Хяагтын аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц-Х. Бадмаева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Сибириин түрүүшын «табанзуутан»

НОВОСИБИРСК. (ТАСС). Академгородогой спортын байшан соо абарга хүсэтэнэй һорёон болоо. 22 наһатай штангист Евгений Шмидт гурбан забдалгаар 515 килограмм штанг (175, 145, 195) үргэжэ, Сибирь дотор анха түрүүн «табанзуутанай клубай» гэшүүн болобо. Шмидт өөрынгөө, мүн үнгэрэгшэ хабарай рекорднуудые 40 килограммаар үлүүлээ. Шмидтын өөрынь бэеын шэгнүүр—116 килограмм. 6 жэлэй туршада штанг үргэлгын һорёондо хабаадажа байнхай.

Совет орон доторно

Суднанууд тамарһаар

ЧАРДЖОУ. (ТАСС). Декабриин ханхинама хүйтэн Аралай далайе мүльһөөр хушаба. Эндэ байһан ашаанай флот таару бухтануудта орожо, «амаралтада» гараа.

Дунда Азиин пароходвын урда зүгэй замууд мүльһэгүй юм. Тиимэһээ баад суднанууд тамар үргэлжэлһөөр.

200 миллион сагду

БРЯНСК. (ТАСС). Бр ска ой модоной ажахын дэлмэришэдэй 1970 он бэлэдхэһэн үрэһөөр 2 миллион сагдуул, 20 гектар таримал шугы гуулжа болохо байна. М нөө эндэ нарһанай, хас риин борбоосгой суглуу шэнэ хаһа эхилээ. Байга ли хамгаалха бүлгэмэй шүүд, һургуулиин лесни ствэнүүд мэргэжэлтэ хамһалсана. Брянска об ласть дотор тиимэ дал нэгэдхэмэл ном бии. Эн хид шэлбүүһэтэ модо хэдэн зуугаад килогра үрэһэ Казахстан, При риин хизаар, Карел АССР болон ороной бус районуудта эльгээдэг юм.

Иимэшье зүйлнүү бүтээгдэнэ

ЛИПЕЦК. (ТАСС). Э дэхи түмэр-бетон хэрэгс нүүдые бүтээдэг заво малай байрын хүнгэдхэм түхеэрэлгэнүүд олоор га гагдажа эхилээ. Областн ажахынуудта табигда байрануудай—үнеэдэй, г хайн, шубуунай шэнэ түх лэй байрануудай түрүүш комплектнүүд ашагдаж ябуулагдаа. Иимэ түхэл байранууд хирпиисээр, тү мэр-бетоноор бариһанһа дүрбэ дахин хүнгэн юм Ажалынь гурбанай нэг хубяар хүнгэдхэгдэнэ.

ҺААЛИШАН ХҮБҮҮН

Радиогой дуугархаһаа холо урид бододог. Унтажа хэбтэһэн гэртэхинээ һэреэжэрхихагүйн тула сүмөөхэнөөр гэшхэлэн, электроплиткэ дээрэ сайгаа табижархёод, аалихан гаража ошодог. Буурал толгойтой Бальжама эхэнь заримдаа гараһыень мэдэдэггүй. Шэбэртын дунда хотон тээһээ сарья саһа шар-шар гэшхэн, булаг тээшэ хэнэйшьеб дүтэлхэнь үглөө бүхэндэ дуулдадаг. Энэмнай Мүнхэ хүбүүн гээшэл даа. Мүнөөшье тэнгэриин сэнхир майхан соо ялалзадаг үүрэй Солбон тээшэ харан-харан, ябадалаа түргэдхэнэ

Улаан хадын уужам хүндыһөө урудан тооһорһон жабар хасар ама шэмхэн, солгёон агаарые ян гэмэ хүйтэн болгоно. Хасабшаяа уяад, булаг хүрэмсөөрөө шамдуухан соёрбо. Булагай зүүн тээхэнэ Шэбэртын һү һаалиин оньһожоруулагдамал фермэ оршодог юм. Эндэ Мүнхэ һаалишанаар хүдэлнэ. Бүүр-түүр харанхыда урдань хэнэйшьеб гэшхэлхэ харагдаба. Мүнхэ алхадалаа бүри түргэдхэнэ. Хүсэжэ ерэхэдэнь, Дулма баабайнь байшоо.

—Нүшэгэнэсэ гүйхэдэш, шамайл аабза гэжэ холоһоо таагаа һэм,—гэбэ Дулма Будаевна.

— Хэдыш эртэлээб гэжэ һанахадам, намһаа ходол түрүүлхэеэ забданат,—гээд Мүнхэ алхасаяа жэгдэ татажа түргэ түргэн амилан дуугарба.

Залуу хүн хэзээдэ залитай, түрүү зэргэдэ гарахые оролдожо ябадаг. Энээнииень Дулма Будаевна мэдэнэ. Тиимэһээ урмыень үргэн татажа, шогтойгоор дуугарба.

— Шамһаа холошог байдаг тула бүри эртэлнэ гээшэб. Хэды наһатай болоошье һаа, хойно орохо дурамгүй ха юм даа.

— Ойлгоноб, ойлгоноб,—гэбэ Мүнхэ.

Фермын үүдэ татажа ороходонь, үнеэд үүгэнэлдэшэнэ. Силосэй, үшөө ямаршьеб, эхүүн юумэнэй үнэр хамар сорьёбо. Ехэшье удаан болоодүй байтар, һаалишад баран сугларшаба. Хүнэгүүдэй хор-хар гэхэнь дуулдана, һайхан һүнэй хөөһэтэн хөөрэхэнь харагдана. Эреэгшэнэйнгээ доро хүнэг табижа байхадаа, толгой соонь олон бодол бисалба.

Арбан зургаатайхан ябадахаа һаалишан боложо ороо бэлэй. Ганса үнеэгээ шумууһан түргөөр шобтороодхидог болоһон хүбүүниинь һаалишан боложо орохо тухайдаа нэгэтэ түрэһэн эхэдээ мэдүүлээ һэн ха. Мүнхэ сухарлагүй, һанаашаараал болоо.

— Барһан, үшөөл үхибүүн даа. Хэр бирахаб даа. Нэгэ хэды болоод, сүхэрхэдөө хаяад олоно ааб даа,—гэлсэхэшье хүнүүд тиихэдэ бии байһан.

Түрүүшээр Мүнхэ үнэхөөрөө абиртад гээ. Тиигэбэшье зоригоо хухараагүй. Бэрхэшээлэй ушарха тума эршэтэй, оролдосотойгоор хүдэлдэг һэн.

Үсөөхэн үнеэдые даажа абаба. Өөрынгөө ганса үнеэе шобторһондол бэшэ ааб даа. Хургадынь бадайрха, эсэхэшье. Теэд эдэ бүгэдэндэ түргэн дадажа, саг зуурын бэрхэшээл дабаа. Жэл болоогүй байхада, алишье һаалишадһаа дутуугүй хүдэлдэг болоодхёо. Дүй дүршэлөөр баян, үнинэй һаалишан Дулма Будаева Мүнхэ Цыбиковтэ шадахысаа туһаламжа үзүүлхые оролдодог һэн. Хоёр жэл үнгэрөөд байхада, Мүнхэ Цыбиков Бэшүүрэй совхозой түрүү һаалишадай тоодо ороо бэлэй. Малшадай хамтын суглаан дээрэ тус совхозой директор Б. Юмсуновай иигэжэ хэлэһэниинь элихэн һанагдана.

— Комсомол Цыбиков залуушуулда ажалай үлыэр жэшээ харуулна гэхэдэ, алдуу болохогүй. Жэлһээ жэлдэ ехэ амжалта туйлажа, аһан бэрхэ һаалишадай тоодо орохол ёһоороо ороо

...Бараиһаань түрүүн 20 үнеэгээ һаажа дүүргэһэн Мүнхэ сог залитай, суг хүдэлдэг нүхэдөөрөө ярилдан ябажа, һүеэ тушаажархёод, үнеэдтээ тэжээлыень үгэлсөөд, наранай гараадүй, яһала эртэшэг байха үеэр гэртээ оробо. Хүбүүнэйнгээ богоһо алхан сасуу:

— Зай, хүбүүн, хэды литр һү хахад һара соо һаабаш?—гэжэ Бальжама эхэнь асууба.

— Декабриин арбан табан болотор 2200 литр һү һаагааб. Үшөөшье ехэ һү һааха хүсэлэнтэйб.

Эхынь нюдэндэ баярай ошоп ялас гэбэ. Хүбүүнэйнь амжалта хододоо баярлуулдаг. Мүнхэ саашадаа бүри эршэмтэйгээр хүдэлжэ, амжалтаяа арьбадхахал. Мүнхэ Цыбиковтэ энэ талаар онсо шэнжэ бии гэжэ һанагдана.

Ц. ХАМАЕВ.

СОВЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИН АША ҮРЭ

Сельскэ болон поселково ажалшадай депутадуудай Советүүдэй ажал ябуулгые улам һайжаруулха тухай парти, правительствын тогтоолнуудые бэелүүлэн, Хориин сомоной Совет хүдэлмэреэ эдэбхижүүлхын тула һүүлэй үедэ ехэ оролдолго гаргажа байна.

Тус Советтэ 75 депутат һунгагданхай. Арадай эдэ һунгамалнууд Советэй дэргэдэ тогтоогдоһон сагүргэлжын комиссида ороод, ниитэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаг.

Эндэ хүдөө ажахын, арадай гэгээрэлэй, соёлой болон ажаһуудалай, социалис хуулиин ба ниитын гуримай, наймаанай болон нютагай промышленностиин комиссинууд бии юм.

Эдэ комиссинууд болон Советэй гүйсэдком (түрүүлэгшэнь Д. Аюшеин) квартал бүхэндэ түсэбэй ёһоор хүдэлдэг, гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүд Н. Недорезова, Коноваленко, А. Зяблицев, Шангинов, Ц. Цыренова, Ц. Буянтуев гэгшэд эдэбхи ехэ гаргадаг байна.

Гүйсэдкомой зүблөөнүүд дээрэ промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл болбосоролой, ажалшадые хангадаг эмхи зургаануудай хүдэлмэри тухай, ажалай журам улам һайжаруулха, ажалшадай бэшэгүүдтэ анхаралтайгаар хандаха тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Жэшээлхэдэ, бууса шадарай газар ашаглалгын гурим юун тухайһаа хазагайруулагданаб, фельдшерскэ пунктнууд малшадта медицинскэ туһаламжа хэр үзүүлнэб гэһэн ба бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Советэй сессинүүд Конституцяар хараалагдаһан саг болзорто зарлагдана.

Ниитын гурим эбдэгшэдтэй тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд. Үдын совхозой нэгэдэхи отделениин коллективэй социалис уялгаяа дүүргэлгэ тухай, Анаагай совхозой 3-дахи отделениин соёлой болон эмнэлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй үбэлжэлгын үедэ малшадта хэр туһа хүргэжэ байһан тухай, КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтэ тушаа, мүн бусад асуудалнууд сомоной Советэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Депутат Ц. Д. Цыдыповэй толгойлдог худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой саг үргэлжын комисси эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэ. Магазинуудта худалдаа наймаан ямараар эмхидхэгдэнэб, социалис зөөри үрилтэ хоролтоһоо хэр хамгаалагданаб гэжэ мэдэхэ зорилгоор шалгалта ходо хэдэг. Хүн зониие элдэб эдлэл хэрэгсэлээр бирагүй хангажа байһан тухай асуудал тус комиссиин дурадхалаар 8-дахи сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээнүүд абтаа һэн.

Депутадуудай үүргэ дээшэлүүлхын тула эндэ «Депутадуудай үдэр» үнгэргэгдэдэг, «Депутадуудай булан» эмхидхэгдэнхэй.

«Депутадуудай үдэртэ» илангаяа залуу депутадууд сугларжа, арадай һунгамалнуудай эрхэ болон уялга, үүргэ тухай зүбшэл заабари абадаг, һанал бодолоо хубаалдадаг юм.

Тус Советэй депутадууд һунгагшадайнгаа арба нэгэн захяагай юһыень дүүргээд байна. Хүдөө тосхонуудтахи ниитын банинуудые хүдэлгэхэ, аймагай түб—Хори тосхоной гудамжануудые һүниндөө гэрэлтүүлдэг болгохо, гэр байрануудые заһаха, дулаалха, харгы һайжаруулха гэхэ мэтэ захянууд байһан юм.

Тэрэшэлэн ажалшадай бэшэгүүд, гомдол болон мэдүүлгэнүүд хаһа саг соогоо харагдадаг, зохихо хэмжээнүүд абтадаг болонхой.

Сомсоведэй депутадууд Ханда Батуева, Радна Цыденов, Лхама Доржиева, Е. Никитина, М. Степанов, С. Васюков болон бусад һаалишад, хонишод ба механизаторнуудаар хүдэлжэ, ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг.

Хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси болон депутадууд Анаагай совхозой 3-дахи отделениин, Үдын, Хориин совхозуудай 1-дэхи отделенинүүдэй ажал хэрэгүүдтэ анхарал хандуулдаг, хиналта хэдэг, али болохо туһа хүргэдэг юм.

Сомоной Советэй дэргэдэхи пенсионернүүдэй бүлэгэйхид—үнинэй коммунистнууд Ц. Цыренов, Д. Цыденов, А. Баянов болон бусад хабартаа, зундаа газар уһалалгада ябалсажа, совхоздо ехэхэн туһа хүргэнэ.

Тиин гансахан Байсын Үбэртэ 679 гектар сабшалан уһалагдаа, 150 га сабшалан модо шулуунһаа сэбэрлэгдээ. Энээнэй ашаар 3-дахи отделени 16 мянган центнер үбһэ хуряажа абанхай.

Мүнөө малай үбэлжэлгын түлэг ябажа байха үедэ сомсоведэй гүйсэдком, хүдөө ажахын комисси, депутадууд үбһэ тэжээл зүбөөр гаргашалжа, малай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэхые оролдон, малшадтай үе үе уулзажа хөөрэлдэжэ байдаг.

Сомоной Советэй гүйсэдком дээдэ зургаануудай ба өөрын шиидхэбэринүүдые саг болзор соонь, хүсэд бүрин дүүргэлтэ болгохо ябуулга хэнэ. Гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ тогтоолнуудай дүүргэлтэ тухай харюусалгата нюурнуудай тоосоон шагнагдадаг, мүн Советэй ба гүйсэдкомой шиидхэбэринүүд хэр гүйсэдхэгдэнэб гэжэ депутадууд һунгагшадайнгаа урда тоосодог гуримтэй. Жэшээлхэдэ, сомоной бюджедэй мүнгөөр Хоридо эхин һургуули бариха тухай шиидхэбэри абтаа һэн. Тэрэнь бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ, типовой эхин һургуулиин байшан ашаглалгада оруулагданхай.

Сельскэ болон поселково Советүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй Бүхэроссин зүблөөнэй шиидхэбэри бэелүүлэн, КПСС-эй XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула Хориин сомоной Советэй депутадууд шармайн оролдоно.

Ж. БАДМАЕВ.
хүдөө бэшэгшэ.

НЮТАГАЙНГАА ХҮН ТУХАЙ ДОМОГ

Дүлэтэ жэлнүүдэй охиной холын хизаар нютагуудта хүрэһэниинь элитэ. Энэ үедэ революционернүүд—холые зоригшод, баатар зоригтон хатуужан гараа. Иимэ үетэнэй нэгэн тухайда яриха хүсэлэнтэйбди.

Дээдэ Ленын уездын (мүнөө Эхирэд-Булгадай район болонги) дэбисхэр дээрэ ажаһууһан таряашад революционно хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байһан юм. Таряашадай, батраагуудай депутадуудай Шарахерскэ Советэй бүри 1918 оной эхин багаар бии болоһон ушар хадаа энээнэй гэршэ мүн.

1904 онһоо партиин гэшүүн, сүлэгдэжэ энэ нютаг ерэһэн Александр Андреевич Ровинский, Михаил Константинович Петелин, бурят Василий Бардаханович Бардаханов гэгшэд энэ Совет эмхидхэһэн түүхэтэй.

Василий Бардаханов гээшэ юрын лэ буряадтал адли хуби заяатай хүн. Дээдэ Ленын Гахан-Батехан гэжэ нютагта түрэһэн.

Эрэ хүнэй харгы ута, танил талань олон. В. Бардаханов нэгэтэ А. Ровинский гэжэ хүнтэй танилсаба. Энэнь 1915 ондо һэн. Зүүн Сибирьтэ политическэ сүлэлгэдэ ерэһэн энэ хүн залуухан буряад хүбүүндэ ушар ёһо һайсахан ойлгуулһаниинь элитэ. Тэрэ сагһаа хойшо эдэ хоёр хүнэй—буряад ород хоёрой хани барисаан үргэлжэлөө бэлэй.

1916 оной зун. Дэлхэйн нэгэдэхи дайн түлэг дундаа. Бага яһатаниие ара талын хүдэлмэридэ ябуулха тухай захиралта хаан гаргаа. Большевик А. Ровинский гэгшэтэй барисаатай ябаһан Василий юу хээ мэдэхэтэй болоһон байгаа. Тиимэһээ дайн сэрэгэй арадта харша удхатай байһан тухайда буряад зондоо ойлгуулжа үгэдэг байба. Хаанта засагта харша политическэ хүдэлмэри ябуулһанайнгаа түлөө В. Бардаханов түрүүн Эрхүүгэй, удаань Канскын түрмэдэ хаагдаба. Эндэ байхадань, Февральска революци болоо. 1917 оной май һарада нютагаа бусажа ерээ. Доодо Шолой гэжэ нютагта һуужа байһан хани нүхэр А. Ровинский гэгшэтэеэ дахин уулзаа һэн. Большевигүүдтэ талархадаг үгытэй таряашад, малшадтай холбоо барисаа байгуулхын тулада эдэ хоёр хүршэ буряад нютагуудаар ябадаг болобо.

Эрхүүгэй хүдэлмэришэд илажа, совет засаг тогтооһон тухай мэдээсэл 1917 оной декабриин эсэс багаар манай улус хүрэжэ ерээ. Уданшьегүй 1918 оной январь һарада таряашадай, батраагуудай депутадуудай Шарахерскэ Советые А. Ровинский, М. Петелин, В. Бардаханов гэгшэд байгуулаа.

1917 оной декабриин һүүл багаар Василий Бардаханов манай нютаг ерээ бэлэй. Улусуудта үгытэй таряашадай суглаанууд боложо, совет засагые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлдэг байба. Энээнэй хажуугаар нютагай нюдарган баяшуул миин байгаагүй. Харата муухай ааша хэрэгүүдээ нюусаар бэлдэдэг байгаа.

Иимэ үе сагта долоон улусай түлөөлэгшэд—үгытэй таряашад хамтадаа 80 гаран хүн суглаанда хабаадаа. Үгытэй хүнэй басаган байһан туладаа эдэ мүрнүүдэй авторнуудай нэгэн энэ суглаанда хабаадалсаа һэм. Ехэ шуугаатай суглаан болоо бэлэй. Нюдарган баяшуулай үгэдэ ороһон зарим дунда шадалтан Советтэ ороходурагүй байхаһаа гадна, харша үзэлтэй байһанаа харуулаа һэн. Хэды тиигээшье һаань, олон хүн Советтэ ороходурагүй гэжэ шиидээ. Советэй ревком һунгагдаа. Тэдэнэй дунда В. Бардаханов бии һэн. Иигэжэ Эрхүүгэй областьдо түрүүшээр бии болоһон Советүүдэй нэгэн эндэ байгуулагдаһан намтартай юм.

Тон орёо бэрхэшээлтэй үе сагта Шарахерскэ Совет хүдэлдэг байба. Нюдарган баяшуул, тэдэниие дагагшад Совет засагта эсэргүү тэмсэл үсэд нэтэрүүгээр ябуулдаг, эдэбхитэдые алаха хюдахаар занадаг байһан юм. Хэды иигээшье һаань, шэнэ засаг түрэ мандажа, дунда шадалтанай, үгытэйшүүлэй дунда ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байба.

Гурба һара тухай байгаад, граждан дайнай орёо бэрхэшээлтэй байдалай тохёолдоһоной шалтагаанаар тус Совет хүдэлхэеэ болиһон юм. Удаань В. Бардаханов болон бусад эдэбхитэд нюуса байдалда ороод, хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ һэн. Буровско хушуунай нюдаргашуул В. Бардаханов А. Ровинский хоёрые барижа, түрмэдэ хааха, хэһээхэ эрилтэ хэдэг бэлэй. Иимэ аюулай тохёолдоходо, нүхэрөө—А. Ровинский гэгшэеэ абарха ябуулга хэбэ. Шэдхэ шэрэнги ой тайга соогуур ябажа, нүхэрөө Качуг гэжэ Лена мүрэнэй портдо абаашаа һэн.

Нүхэрөө эльгээжэ үрдимсөөрөө, сагаантанай хара һабарта өөрөө ороо һэн. Манай Василий иигэжэ наһа бараһан юм.

Энэ хүнэй нютагта мүнөө томо ажахы—«Байтогский» гэжэ совхоз хүгжэжэ байдаг. Эхирэд-Булгадай аймаг соогоо томо ажахынуудай нэгэн юм. Гахан гэжэ нютагай талмай дээрэ В. Бардаханов А. Ровинский хоёрто хүшөө-памятник табяатай байдаг, нэгэ үйлсэнь энэ хүнэй нэрээр нэрлэгдэнхэй. Энэл нютагта хоёр дүүнэрынь үхибүүдтэеэ һуудаг.

Эндэ болоһон хубилалтанууд тооложо барагдашагүй ааб даа. Тиин эндэ ерэжэ, эдэ бүгэдые хараха бүреэ залуухан, хори гаран наһатай, үшөө гэр бүлэтэй боложо үрдеэгүй, ошотой хурса нюдэтэй Василий нюдэндэм ходо харагдаһан мэтэ байдаг. Теэд яахаб, хэһэн, тэмсэһэн хэрэгынь бодотоор бэелэнхэй ха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Бардаханов.

Е. ХАНХАРАЕВА,
1932 онһоо партиин гэшүүн, пенсионерка,

Я. БАРДАХАНОВ,
Улаан-Үдын 4-хи ШРМ-гэй багша.

УЛААН-ҮДЫН ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО ЛОКОМОТИВ-ВАГОН ЗАСАБАРИЛГЫН ЗАВОДОЙ ЛОКОМОТИВАЙ МӨӨРЭЙ ЦЕХ КОММУНИС АЖАЛАЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭТЭЙ ЮМ. ЭНЭ ЦЕХЭЙ ТОКАРЬ КОНСТАНТИН САЛДАНОВИЧ МОКСОЕВ ЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ЭХИНҺЭЭ ШАРШЭТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАЖА, ХААН БҮРИИНГӨӨ ДААБАРИИЕ 130 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭНЭ. ТЭРЭНЭЙ АЖАЛАЙНЬ ШАНАР ХОДОЛОО ҺАЙН БАЙДАГ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. С. МОКСОЕВ.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

БАЙГАЛАЙ ЭРЬЕЭР...

Ниислэл хотымнай 1-дэхи интернат һургуулиин, 35, 47-дохи дунда һургуулинуудай, үхибүүдэй 9-дэхи саадай багшанар ба хүмүүжүүлэгшэд Эрхүү хото аяншалгаар ябажа ерэбэ.

Гурбан хоногой туршада тэдэнэр городой шэнэ шэнэ барилгануудтай танилсаа, музей, цирк, драмын театр, музкомеди болон городой бусад алдар суута газарнуудаар ябаа.

Байгалай эрьедэ түбхинэһэн гоё һайхан Лиственничный гэжэ һуурин тээшэ аяншалга ехэ һонирхолтой байгаа.

Аяншалгынгаа үедэ һонирхолтой юумэнүүдые хаража, Байгалай сэбэр агаараар амилһан эдэ нүхэднай шэнэ хүсэ шадал ороод, һуралсалайнгаа жэлые үргэлжэлүүлхэнь.

О. АЛЕКСАНДРОВА.

Ажалай амжалта туйлан

Хүршэнэрэй һонин

Ага голые үгсөөд ,урагшаа годирон, Сагаан-Дабаанай эгсэ оройдо гараадхихада, мал һүрэгүүдээр бүрхөөгдэһэн элдин баян нютаг оршодог. Энэмнай Зүдхэлиин нэгэ һалаа болохо Могойто нютаг гээшэ.

Эндэхи хонишодой гэр байранууд, хонидой хото хорёонууд гуримтай сэбэр. Үбһэнэй хорёо соо малай тэжээл—үбһэн, зеленко, һолоомон ехээр буулгагданхай. Түрүү хонишодой нэгэн Ринчинов Бата гэгшэ, жэшээнь, мүнөө хүбүүнтэеэ ажаллана. Бууса хорёонь дулаалагданхай. Бүтүү дулаан хотон баригданхай. Тиимэһээ үбэлжэлгэ һайн үнгэргэжэ байна. Нүхэр Ринчинов иигэжэ хөөрэбэ:

— Би мүнөө дүрбэдэхеэ хонидоо эртэ түрүүлхэеэ байнаб. Мүнөө жэлэй түрэлгэдэ һайн бэлдэнхэйбди. Хонидни февралиин хорёодһоо эхилжэ түрэхэ. Мүнөө жэл саһан хатуушаг, үшөөш орожо болохо гээшэ ааб даа. Тиимэшье һаань, эртээнһээ хохир дэбдихэр, элдэбын юумэ бултынь түхеэржэл байгдана гээшэ. Хурьга абаха хүнүүдшье ерэхэ юм.

Нүхэр Ринчиновтэй хөөрэлдэжэ, уг гарбалаарнь һонирхоходомнай эсэгэнь буряадаймнай ахамад поэдүүдэй нэгэн Дондок-Ринчин Намжилон байшаба. Эсэгэнь поэт, хүбүүниинь хонишон һонин даа.

— Теэд, та зохёол бэшэгээр һонирходоггүй гээшэ гүт?—гээд асуухада:

— Үгы даа. Тиимэ бэлиг шадабари байгаагүй юм. Анханһаал малшан болошоһон хүн гээшэ гүб,—гэжэ Бата харюусаба.

Теэд энэ нүхэрнай хонишоной ажал хэхэдээшье поэдһээ өөрэгүй бэлиг шадабаритай байна ха юм. Энэ жэлдэ даашынгаа 750 эхэ хонидһоо 762 хурьгадые түрүүлжэ абаал. Тиин урда жэлнүүдтэ хурьгадаа тус—тустань 27—28 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаадаг һэн. Энэ жэлдэ тэрэ 300 гаран эрэ, 400 гаран эмэ хурьгадые тушаажа үгөө. Ринчинов нооһо хайшалалгаар мүн лэ һайн дүнгүүдтэй.

Тэрэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүлхэдээ иигэжэ хэлээ:

— Хонин ажалда 1961 онһоо эхилжэ хүдэлөөби, бэрхэшээлнүүд байгаа ааб даа. Тиибэ яабашье энэ жэлдэ баһал хурьгадаа һайнаар абаха зорилготой байнабди. Партиин XXIV съездые һайнаар угтаха гэжэл оролдогдохо юм ааб даа.

Бата Ринчиновэй хөөрэхэдэнь энэ участогай малшадай түрүүшүүлэй нэгэн, ажалай жэшээ харуулдаг хүн гээшэ ха гэжэ һанахаар байба. Нэрээшье тиимэл даа. Тэрэнэй жэшээгээр оролдон ажалладаг малшад Могойтын участогта олон. Арбадахиие дүүргэһэн залуу хонишон Галсан Дамдинов, ухэршэн коммунист Цыдэн-Гарма Цырендоржиев, Хандама Насакова түрүүтэй һаалишад Пагма Гыдыпова. Цыбегмит Ринчинова, Дарима Дашинимаева... Тоолоо һаа, оролдосотой бэрхэ малшад энэ участогта үшөөл олдохо.

Энээнэй ашаар Могойто нютагай малшад абаһан уялгаяа яһала һайнаар дүүргэжэ байнхай. 4782 хурьга абажа түлжүүлһэн. хонин бүриин 3 килограммһаа үлүү гэхэ гү, али түсэб даабариһаа холо дээшэ нооһо хайшалаа.

Иигэжэ Зүдхэлиин малшадай социалис мүрысөөнэй үүсхэлшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл ажалай амжалта туйлан, түсэбтэ табан жэлые түгэсхэбэ.

А. ЖАМБАЛОН.

БАГША ТУХАЙ ХЭДЭН ҮГЭ

Арадай гэгээрэлэй түрүүшүүл

Би өөрынгөө багша Доржо Сыдыпович Дамшаев тухай хөөрэхэ хүсэлтэйб. Тэрэмнай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан хүн. Үрөөһэн хүлгүй болоод, нютагаа бусахадаа, хаана хүдэлхэ ёһотой гээшэб гэжэ удаан бодолготой болоогүй. Һургуулида хүдэлхэ, заатагүй һургуулида багшалжа, хүүгэдтэ эрдэм олгохо гэжэ шиидээ һэн...

Тэрэ гэһээр олон жэл үнгэрөө даа. Тэрээндэ оролгаһан шабинаршье олон болижан, өөһэдөө арадай ажахын алишье һалбарида хүдэлнэ. Багшанаршье бии.

Теэд хэнииньшье багшаяа ходо һайханаар һанажа ябадаг. Дайнай дүүрээд байхада, эдихэ ууха юумэнэй хомордо, хубсаһа хунаргүй шахуу хүүгэдтэ ном заахадаа, Доржо Сыдыпович хүн бүхэнэй зүрхэнэй түлхюур оложо шададаг һэн. Зарим нэгэнэй һургуулияа хаяхаяа һанахада:

— Дайнай газарта ябахадаа, хэршье хүшэр хүндэ байхадань, бидэнэй дунда ахир зан гаргаад, һөөргөө харангүй тэрьедэдэг хүн хомор һэн. Тиимэ хүнүүд байгаашье һаа, нүхэдэйнгөө шоо үзэһэн, шобто хараһан нюдэнһөө далдирха. Таанар дайнай аюул үзөөгүй, золтой үхибүүд гээшэт. Ходо иимэ түлюур байдалтай байхагүйбди. Юумэн элбэг болохо,— гэжэ багшамнай аргадан заадаг бэлэй...

Коммунист багшын нэрэ аймаг соогоо үнинэй мэдээжэ. Тоорын, Жэмһэгэй, Хэрэнэй, Горхоной дунда һургуулинуудта олон жэлдэ багшалжа, үхибүүдэй эхэ эсэгэнэрэй дунда ехэ хүндэтэй болоһон хүн.

Хаанашье хүдэлхэдөө, Доржо Сыдыпович коммунист багшын нэрые дээрэ үргэжэ ябадаг. Ниитын хүдэлмэридэ бүхы сүлөөтэй сагаа, эрдэмээ зорюулна. Агитаторай, лекторэй хүндэтэ уялга бэелүүлэн, олоной дунда үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулхадаа, Коммунис партиингаа хараа шугамые хүн бүхэндэ ойлгуулжа ябадаг юм.

Дайнай һүүлээр багшалжа эхилхэдээ, эрдэм хэрэгтэй гэжэ Дамшаев ойлгоо һэн. Тиигэжэ багшанарай институтда орожо һураа. Математикын багшын диплом абажа гараа.

Горхоной дунда һургуулиин директорээр зургаадахи жэлээ хүдэлнэ. Жэл бүхэндэ һургуулиинь материальна бааза үргэдхэгдэнэ, һуралсалай болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжарна. Тус һургуулиие дүүргэжэ гараһан үхибүүдэй бэлэдхэлшье бараг һайн гэжэ тоологдодог.

Доржо Сыдыпович Дамшаевай дайшалхы болон ажалай шагналнуудые тоолоо һаа, тоншье олон даа. Жэшээнь, Улаан Одоной орден, хэдэн дайшалхы медаль, РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота, бусадшье олон грамотанууд, «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэһэн тэмдэг Д. С. Дамшаевай габьяа солын гэршэ болоно.

Б. БИРБАЕВ.
багша.

ХАЙШАНШЬЕ ГЭЖЭ ҺАА, ХАБШАХА

Садофей Степанович ЛЕОНОВОЙ гомдол шалгажа үзэхын тулада «Правда» газетын редакци өөрынгөө Забайкальска корреспондентскэ пунктда эльгээһэн байгаа. Теэд тэрэ гомдолыень ехэ сошордонгёор шалгажа үзэһэн байнаб. Туһаламжа дахин эрижэ бэшээ хадаал, минии үнинэй танил хүн хүндэшэг байдалда оробо гэжэ ойлгомоор байба.

...Рабкор С. С. Леоновой бэшэг шалгахын тула Прибайкальска районой Ильинкэ тосхондо дүрбэн жэлэй саада тээ ябаа һэм. Тэндэ Сэлэнгын модоной бааза байдаг юм. Хэблэлдэ шүүмжэлэл бэшэдэгэйнь түлөө энэ предприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй рабкорые хашажа хабшажа байдагынь тиихэдэ тодорһон байгаа. «Правда Бурятии» газетын редакци, нютагай эмхинүүд түрүү хүдэлмэришэн, хэблэлэй эдэбхитэниие тэрэ үедэ дэмжээгүй һэн. Шүүмжэлэл хабшагшадай таарамжагүй ябадал тушаа «Рабоче-крестьянский корреспондент» журналда бэшэгдэһэнэй һүүлээр лэ шүүмжэлэл хабшагшад шангаар хэһээгдэһэн байгаа.

Тиигээдшье энэ асуудал өө-мөөгүйгөөр шиидхэгдээ гэжэ бодохоор байба. Садофей Степанович тэрэ бааза дээрээл крановщик зандаа хэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилжэ үргэлжэлһөөр, республиканска газетэдэ ходо бэшэһээр байгаа. Зон нүхэдэйнгөө һайн һайхан ажал хэһэн тухай урин дулаанаар бэшэхынгээ хажуугаар ажалай эмхидхэл, үйлэдбэриин технологи һайжаруулха зорилготой хурса шүүмжэлэл бэшэдэг һэн. Теэд Сэлэнгын баазын шэнэ хүтэлбэрилэгшэд тэрэ шүүмжэлэлыень ашатай туһатай дээрэ тоолонгүйгөөр, харин «муу һайе онгилһон, бохир обоорһон ябадал» гэжэ сэгнэһэн байгаа. Тиимын тула хүдэлмэришэн бэшэгшые али болохоор хашажа ороо бэлэй.

Иимэ юумэнэй болоод байхада, КПСС-эй обкомой промышленно-транспортын таһагые даагшын орлогшо В. Е. Бабинцев гэгшэтэй хамта Ильинкэ ошоо һэмди. Нүхэр Бабинцев урдань Сэлэнгын баазын директорынь байһан туладаа эндэхи хүн зониие мэдэхэ, партийна зургаанда хүдэлдэг хүн туладаа Леоновой хэрэгыешье шалгажа үзэһэн байгаа. Рабкорые зүбөөр бэшэбэ гээд тоолодогшье байна.

Гэбэшье, энэ предприятиин хүтэлбэрилэгшэд ондоогоор бодожо байдаг. Баазын главна инженер Е. К. Даниловтай хөөрэлдэбэбди (директор В. Я. Кокин—амаралтада байгаа). Тиихэдэмнай иимэ баримтанууд эли болобо.

Нэгэтэ айхабтар шанга һалхин буужа, авариин аюул тохёолдомоор байхадань, Садофей Степановичтай хамта хүдэлдэг крановщик Я. Е. Федорчук модо тээхээ арсаһан байгаа ха. Тиихэдэнь Леоновые дуудаад, «ажалла!» гэһэн захиралта үгтэбэ. Дээрэ хүсэд гаража үрдеэгүй ябатарнь аймшагтай хүсэтэй һалхин краниень туужа рельс дээгүүр абаашаад, үнгэрхэдөө, рельс дээрэһээ хүмэрюулэн унагаажархиһан байна. Золынь болоходоо, крановщик гэмтээшьегүй, амиды мэндэ үлөө һэн. Тэрэ краниие хахад жэл шахуу капитальна заһабарида байлгахадаа, олон мянган түхэриг гаргашалһан юм. Зүгөөр зэмыень Леонов дээрэ тохожорхёо һэн: «Һалхинда юундэ туугдажа ябаабши, һалхиие юундэ диилээгүйбши!?» гэхэшүүгээр зэмэлэгдэһэн.

Үгышье һаа, үшөө нэгэ иимэ ушар: Леонов амаралтада гараба. Харгынь мүнгые түлэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, «ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг» гэһэн шалтагаан бариһан бэеэрээ харгынь мүнгые директор Кокин түлэжэ үгэбэгүй. Леоновой коммунис ажалай ударнигшье хадань хамаагүй, райсной ба областной эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй аргадажашье байгаа һаань, хамаагүй — Кокин өөрынхеэрээл болобо.

Кран заһабарилһанай һүүлээр тэрээниие туршажа үзэхэдэ, бүришье таагүй ушар болоһон байба. Туршалга хэхэ даалгабари баазын хүтэлбэрилэгшэд Леоновто үгэһэн аад лэ, тэрэ ажалай түлөө түлэхэгүйбди гэжэ мэдүүлээ һэн. Иимэ буруу хандалгада гомдоһон хүдэлмэришэн тэрэ даалгабариһаа арсаһан байгаа. Теэд баазын хүтэлбэрилэгшэдтэ одоол зохид юумэн боложо үгөө ха юм. Леоновые ажалһаань сүлөөлхэ тухай захиралта тэрэ дары гаргаба. Ашаа үргэдэг транспортна орёо оньһон түхеэрэлгэ туршаха хүдэлмэришэдэй уялгань бэшэ, харин тэрэнь имагтал һайн дуранай хэрэг байһые директор главна инженер хоёр «мартажархёо». Леоновые ажалдань һөөргэнь абаха, өөрынгөө дураар бэшэ, харин хүтэлбэрилэгшэдэй дура зоргоор миин ябаһанайнь түлөө түлэхэ гэһэн тогтоол профсоюзна комитет нэгэн һаналаар гаргаба. Гэбэшье профкомой шиидхэбэриие дүүргэхээ Кокин таһа арсаһан байба.

— Леонов гээшэтнай биратай һайн хүдэлмэришэн бэшэ,—гээд ямаршье баримтагүйгөөр главна инженер тэрэ хүдэлмэришэниие дахин муушалхаяа һэдэнэ.

— Тэрэтнай худал!—гэжэ рабочкомой түрүүлэгшэ А. Фоменко урдаһаань хэлэнэ.—Тэрээнтэй зэргэлжэ аяар долоон жэлэй турша соо ажаллаа һэм...

Теэд модоной баазын хүтэлбэрилэгшэдэй Леоновто яахадаа тиигэжэ хандадаг байһанайнь шалтагаан байн байтараа бидэндэ эли боложо үгэбэ. «Хайшаншье гэжэ һаа, хабшаха» гэһэн үгүүлэл энээндэнь хүсэд тааруха байна бэшэ аал. Тэрэ рабкорые хайшаншье гэжэ һаа, зайлуулха, холодуулха гэһэн ябадал бэшэ аал энэнь. Тэдэнэр хүсэһэндөө хүрөө: Садофей Степанович тэрэ баазаһаа гаража ошоо. Гэбэшье тэрээнһээ үһөөгөө абаха һанаатай байһаар.

Түймэр сарадаг газарта Леонов мүнөө үедэ ажаллажа байдаг, тэрээнэйнгээ хажуугаар гэр дулаасуулдаг котельнэ соо кочегараар хүдэлдэг. Хүдэлмэришэн бэшэгшэ газетэнүүдтэ бэшэһээр. «Һүхэ далайтар гозуули амарха» гэдэгтэл, түймэрэй аюул сараха хэмжээнүүдые модоной бааза дээрэ тооногүй гэһэн корреспонденциинь «Правда Бурятии» гаргаһан байгаа. Теэд тэрээндэнь харюу болгон, В. Кокин шал худал юумэ редакцида мэдээсэбэ: дирекци энээнэй түлөө зэмэтэй бэшэ, харин «түймэр сараха газар, тэрэ тоодо тэндэ хүдэлмэрилжэ байдаг Леонов (статьягай автор) түймэр сараха һэргылгын хэмжээ абанагүй, энэ хэрэгэй пропагандада анхаралаа хүсэдөөр табинагүй» гэжэ харюусаһан байба. Иигэжэ юрын ушарые тархяарнь хүл хээд, хүлөөрнь тархи хээд табижархиһан байха юм.

— Директор Кокиншье, главна инженер Даниловшье хоюулан шадамар бэрхэ мэргэжэлтэд, ажал хэрэгээ һайнаар мэдэхэ хүнүүд. Теэд лэ будүүлиг хэрзэгты заңдань хүдэлмэришэд дурагүйтэн, гомдодог,—гээд нүхэр Бабинцев хөөрэһэн юм.

Тиигэжэ хэлэхэдээ, нэгэ талаараа тэдээниие буруушааһан, нүгөө талаарнь зүбтүүлһэн шэнги: ажалаа һайн мэдэхэ хүнүүд тэрэ зэргын дутагдалнуудтайшье байхадань болохо юм бэзэ гэжэ хэлэһэн шэнги болоно.

Аятай зохид зантай бэшэ юм һаа, тиимэ хүнүүд томо коллективые хүтэлхэ эрхэгүй. Теэд партийна хүдэлмэрилэгшэд тиимэ муу зан абаритай хүнүүдые яажа тэсэжэ байха юм.

КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Шелковников, мүн нүхэр Бабинцевшье Ильинкэдэ ходо ябажа байдаг. Тиихэдээ нүхэд Кокин, Данилов гэгшэдэй ахир тулюур зангыень харажал, ойлгожол байһан ёһотой. Гэбэшье тэдээниие бүри дээшэнь дэбжүүлхэдэ туһалдаг, шүүмжэлэл хабшаһанайнь түлөө заа зааханаар лэ үгэлдэг, зэмэлһэн янза үзүүлдэг байгаа.

Мүн республиканска газетын редакцишье тад буруу хараа бодол баримталаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Өөрынгөө үни удаанай эдэбхитэй хүдэлмэришэн бэшэгшые хамгаалхаяа, хэблэлээр зүб шүүмжэлэл хэһэнэйнь түлөө тэрээниие хабшажа хашажа байһан хүнүүдтэ хатуу харюу үгэхээ энэ газетын редакци түбэгшөөһэн байна гээшэ.

Х. КАРЖАУБАЕВ,
(«Правдын корр.).

Улаан-Үдэ хото.

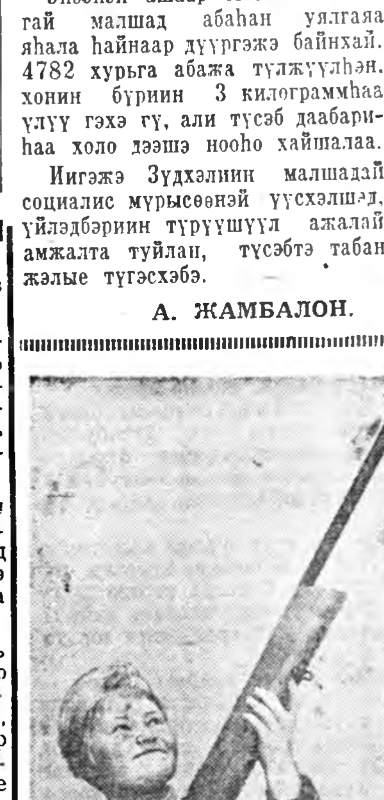

Энэ зураг дээрэ Тульска буугай заводой конструктор Зоя Ксеоусова харуулагдана. Тэрэ ТОЗ-46 түхэлэй спортын буу зохёон гаргаһан байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БАЙГАЛ ШАДАРАЙ ҮБЭЛЭЙ НАЙР ЗУГАА

Үнгэрэгшэ субботын үдэр Улаан-Үдэ хотын ажалшад Байгал шадарайнгаа үбэлэй найр, зугаада зорюулагдаһан заншалта һайндэртэ хабаададалсажа, үбгэн залуугүй хүхиһэн, сэнгэһэн байна. Хотын ажалшадай амардаг, сэнгэдэг Амаралтын парк соохоо гурбан баатар түрүүтэй колонно гаража, һайндэрөө эхилбэ. Улаан-Үдын ажалшадай түлөөлэгшэд—Жабар-үбгэн, Снегурочка, элдэб зүйлэй хубсаһан үльгэр түүхын геройнууд Илалтын проспектээр сэхэ хойшоо хатарша моридой шадал мэдүүлэн, Лениной ордэнто локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдэй тосхон руу аян замаа үргэлжэлүүлбэ. Энэ үедэ хүндэтэ айлшадтаа үргэтэмжэ бэлдээд байһан Железнодорожно районой хүдэлмэришэд—Жабар-үбгэн, Снегурочка гүрүүтэй эээл ээрынгөө талмай дээрэ түхеэрһэн гоё һайхан шэмэглэлтэй ногоон хасуурнин дэргэдэ һайндэрэй зугаа наада эмхидхэһэн байба. Хүндэтэ айлшадые баяр ёһолоол оршон байдалда угтаһанай удаа, заводой хүдэлмэришэдэй соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмэй артистнууд һайндэрэй концерт харуулжа хүхиһэн, сэнгэһэн байба юм.

Энээнииенгээ удаа һайндэрэй жагсаалда хабаадагшад гурбан мори зэргэлүүлэн хүллэһэн шарганууд тээ һуужа, хотын хоёр районуудай түлөөлэгшэд эндэһээ гадэргэ дуу, хүгжэмөө зэдэлүүлһээр Улаан-Үдын гол—Ленинэй нэрэмжэтэ гудамжаар доошоо уруудажа, һүүлэй үедэ мантан томо барилгануудаараа хүрылдэһэн Октябрьска районой тээшэ шадал мэдүүлэн хатарууба. Нарин сэмбын фабрикын соёлой байшангай дэргэдэ зугаа, наадаяа дэлгэжэ, тус районой ажалшадай түлөөлэгшэд хүндэтэ айлшадаа баһал баяр ёһолодоор угтаһан байна. Илалтын проспектын талмай дээрэ бултадаа сугларжа, хүхюун наада зугаа, танца хатараа үргэлжэлүүлһэн байна. Жабар-үбгэн Снегурочка хоёрой хотынгоо ажалшадые үбэлэй һайндэрөөр амаршалһанай удаа оодошье элдэб янзын наадан, мүрысөөн, хатар эмхидхэгдэжэ, хүн бүхэн хүхинэ, сэнгэнэ. Илангаяа мүльһэн баханын оройдо гаралга, саһан хэрэм дайлан абалга болон бусад һонирхолтой наадан эндэ сугларшадые баясуулба. Тиихэдэ гурбан районой түлөөлэгшэдэй уулзаһан лэ газарта самоварай сай ууха дуратайшуулай мэдэлдэ үгтэһэн, халуушье эдеэн элбэг байгаа.

Мүн үльгэр түүхын геройнууд Схоморохонуудтай сүг ябаһан Емеля, гурбан баатар болон бусад элдэб янзын наада зугаа дэлгэжэ, илангаа балшар бага наһатайшуулые хүхеэнэ, эльгээ хататарнь энеэлгэнэ. Иигэжэ хотымнай ажалшад эртэ үглөөнһөө эхилээд, үдэшэ орой болотор сэбэр агаарта сэнгэбэ, амарба.

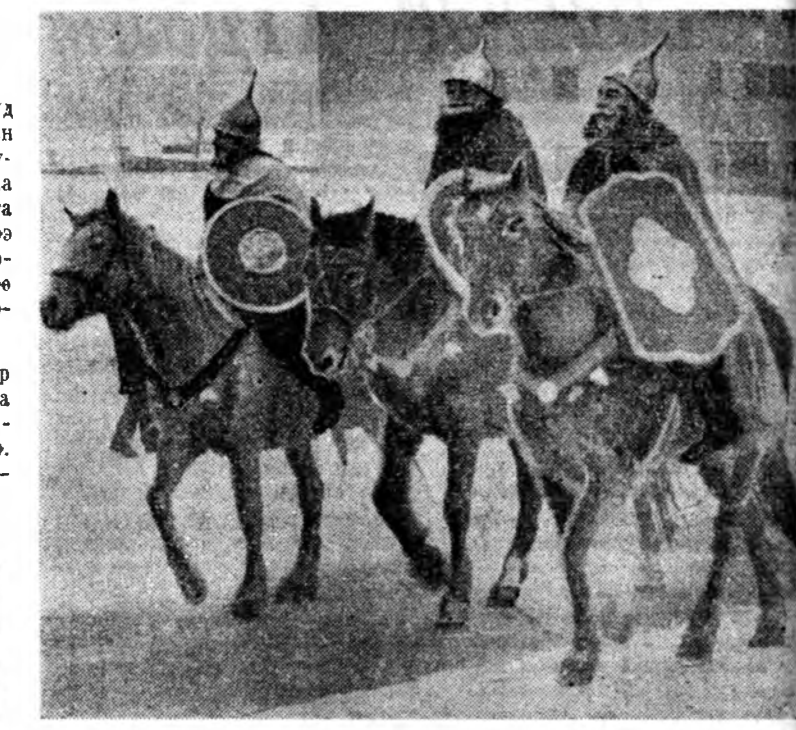

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Емеля хатар наада эмхидхэн, хүхюун зугаа дэлгэжэ ябана. 2. Урал баяулһан халуун самоварай дэргэдэ. 3. Үльгэр түүхын баатарнууд.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Хэлсээ хүүлэхэ ябуулгаяа һэргээбэ

Израилиин буруушаалга хэһэнһээ уламжалан, удаан саг соо таһалдаһан хэлсээе үргэлжэлүүлхэ ябуулгаяа ООН-ой Генеральна секретариин зүгһөө Дүтын Зүүн зүгтэ эльгээгдэһэн тусхай түлөөлэгшэ Гуннар Ярринг һэргээбэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи тулалдаае политическэ талаарнь гуримшуулха бодото үндэһэ һуури боложо үгэһэн Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой шиидхэбэриие бэелүүлгэдэ туһалха гээшэ швед дипломадай даабариин гол зорилгонь болоно бшуу.

Эгээл иимэһээ Г. Яррингын хэлсээ хүүлэхэ зорилгоор араб оронуудай болон Израилиин түлөөлэгшэдтэй ябуулгала һэргээлгэ Дүтын Зүүн зүгтэ зүб зүйтэйгөөр, бата бэхи эб найрамдал тогтоохо бодото хэмжээнүүдые абаха арга олгохоор таарамжатай алхам болохо гэжэ дэлхэйн олониитын зүгһөө сэгнэгдэнэ. Тиихэтээ хамта өөрынгөө даабариие дүүргэхэдэнь швед дипломадта бэлэн бэшэ гээд дэлхэйн хэблэл онсолон тэмдэглэнэ.

Арсалдаа тулалдаа гуримшуулха талаар таарамжатай дурадхалнуудые хэлсээнэй үедэ оруулхаар бэлэн байһан тухайгаа ОАР-ай, бусад араб оронуудай түлөөлэгшэд нэгэтэ бэшэ мэдүүлһэн байгаа гэжэ мэдэнэбди.

Асуудалда тад ондоогоор хандадаг байһанаа Тель-Авив харуулна. Хэлсээе унжагайруулжа, хэлсээ хэхэ гуримда хабаатай хоёрдохи ээлжээнэй асуудалнуудаар һамаарха арга хэрэглэн, Аюулгүйн Соведэй шиидхэбэриие бэелүүлхын тула бодото тодорхой хэмжээнүүдые абахаһаа зайсаха гэжэ Израилиин эрмэлзэдэг байһан тухай хариин хэблэлдэ гараһан мэдээсэлнүүд гэршэлжэ үгэнэ. Израилиин сэрэгэй хүсэ шадалые саашадань арьбадхаха зорилгоор хэлсээндэ хабаадалгаяа хэрэглэхэ гэжэ Тель-Авивай зонхилогшод эрмэлзэдэг байна бшуу. Холбоото Штадуудһаа буу зэбсэг шэнээр абаха болоһонойнгоо һүүлээр лэ хэлсээ һэргээлгые Израиль зүбшөөһэн байна гээд «Нью-Йорк пост» газетэ бэшэнэ. «Хэлсээ хэжэ эхилээд байхадамнай американецуудай буу зэбсэг үгэхэдэнь бэлэн боложо үгэхэ» гээд Израилиин оборонын министр убайгүйгөөр мэдүүлһэн байха юм.

Египедтэ эсэргүү кампани Израильда бүри үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Египедэй Суэцкэ каналай оршондо шэнэ буу зэбсэг, сэрэгэй техникэ тодхохые ОАР оролдоно гэһэн хэбэртэйгээр Израилиин министр М. Даян (парламентда) кнессетэдэ үгэ хэлэхэдээ дахин мэдүүлһэн байна. Эгээл иимэ худал хуурмаг хардалганууд үнгэрэгшэ жэлэй намар Г. Яррингын түлөөлэлгэеэ дүүргэлгые таһалдуулхын тулада Тель-Авивай хүтэлбэрилэгшэдөөр хэрэглэгдэһэн байна бшуу.

Араб газар нютагуудые оруулалсан, израиль гүрэнэй «найдамтай хилэ» байгуулха эрилтэ хэхэ гэһэн шууяан Тель-Авивта үдэр бүхэндэ гаргагдадаг болоо.

Индидэхи һунгуулиин урда тээхи тэмсэл

Февралиин 26-һаа мартын 4 хүрэтэр парламентын һунгалта болохо гэжэ һаяхан Делидэ соносхогдоо. Энээндэ 270 миллион һунгагшад хабаадаха байна.

Оронииe шэнэдхэн байгуулгада зорюулагдаһан хэмжээ ябуулгануудые абадаг правительствада, зонхилхы парти болгошо Индиин национальна конгресс (ИНК) гэжэ зонхилхы партида эсэргүү хархис хүсэнүүдэй эдэбхитэй боложо байһан дээрэһээ ээлжээтэ бэшэ һунгалта үнгэргэхэ тухай президент Гири шиидхэбэри абаһан байна.

Томо банкнуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха, монополинуудай эзэрхэлгые хизаарлаха, махараджа гэхэ мэтын княжествануудай зонхилогшодой булюу эрхые болюулха гэхэ мэтээр Гандиин правительствын абаһан хэмжээнүүдые Индиин хархис этэгээдүүд угаа дурагүйгөөр угтаһан байна бшуу. Индиин амгалан ёһоной гадаадын политика баруунай тала баридаг этэгээдүүдтэ һанаандань тааралданагүй.

«Джан Сингх» гэжэ шажанай общинна парти, «Сватантра гэжэ томо капиталай парти, тэрэшэлэн «Конгрессэй организаци» гэжэ нэрлэгдэһэн баруунай үзэл баримталдаг бүлэгүүд хархис хүсэнүүдэй гол хүсэниинь болоно. Тэрэшэлэн ИНК-һаа таһарһан баруунай үзэл баримталдаг бүлэгүүд оролсоно. «Түрүү хараа бодолдо эсэргүүсэгшэд бултадаа нэгэдэхээр бэлэн байна», Индира Гандиин правительствада эсэргүү ябуулга хэхын тулада нэгэдэхээр «бэлэн байна» гээд Индиин «Нэшнл геральд» гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

«Дахяад һунгагдахын» тулада арадта хандан, өөрынгөө һунгуулиин урда тээхи манифест гаргаха гэжэ зонхилхы парти болгошо ИНК иимэ эрхэ байдалда шиидхэхэ баатай болоһон байна. Хүдэлмэригүйдэлгэтэй тэмсэхэ, гүрэнэй экономикын секторые бэхижүүлхэ, газарай талаар шэнэдхэлгэнүүдые түгэсхэхэ, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха, гадаадын политическэ хэрэгүүдээр уласхоорондын харилсаа холбоо бэхижүүлхэ гээшэ Индиин национальна конгресс гэжэ партиин политическэ программань болоно.

Һунгуулиин урда тээхи тэмсэл Индидэ үргэнөөр боложо байнхай. Ороной түрүү хүсэн Индира Гандиин правительствые эдэбхитэйгээр дэмжэнэ, өөһэдынгөө зэргые нягтаар жагсаана. Хархис хүсэнүүдэй харанхы хараа бодолнуудаа бэелүүлгые һаатуулхаар ороной түрүү хүсэнүүд хүсэд шиидэнхэй.

И. МЯКИШЕВ,
В. ГОНЧАРОВ,
В. ХАРЬКОВ.

(ТАСС).

ИОРДАНИДАХИ БАЙДАЛ

АММАН. (ТАСС). Правительственна сэрэгүүдэй, Палестин партизануудай отрядуудай хоорондо зэбсэгтэ тулалдаануудай һаяын үдэрнүүдтэ болоһон дээрэһээ Иорданида шахардуу шанга байдал тогтонхой.

Иорданиин ниислэл хотын, мүн Бейрут ба Дамаскын хоорондохи телефонно хэлхеэ холбоон таһалагданхай.

ДАЙН СЭРЭГ УЛАМ ҺҮЖЭРӨӨХЭ ЗОРИЛГОТОЙ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай оборонын министр М. Лэйрд Урда Вьетнамдахи американ сэрэгэй ноёдтой, дипломадуудтай уулзахын тула Сайгон ерэбэ. М. Лэйрд дайн сэрэгые вьетнамынхидай өөһэдынь гараар үргэлжэлүүлхэ хэрэгэйнь хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ байһые, мүн дайн сэрэг улам һүжэрөөхэ асуудал зүбшэн хэлсэхые иишэ ерэһэн байна.

Помещигүүдэй газар гүрэнэй мэдэлдэ абтаба

САНТЬЯГО. (ТАСС). Хамта дээрээ 730 мянган гектар помещигүүдэй газарые оронойнгоо урда захада гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай тогтоол Чилиин засагаархид гаргаба. Тэрэ газарынь таряашадай дунда хубаагдаха, зарим буусануудтань гүрэнэй ажахынууд эмхидхэгдэхэ.

ХИЛЫН саанаһаа

США-гай ГҮРЭНЭЙ ДЕПАРТАМЕНТЫН МЭДҮҮЛГЭ

(ТАСС). Вашингтондо байдаг СССР-эй посольствын мэдээсэлэй ба худалдаа наймаанай таһагуудай байшангай хажууда бомбо тэһэлжэ, США-дахи совет зургаануудта эсэргүү хорото ябуулга энэ оной январиин 8-да хэгдэһэн тухай гүрэнэй секретариин уялга дүүргэгшэ Д. Ирвинэй мэдүүлгые пресс-конференци дээрэ гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Кинг уншажа үгэбэ.

Совет посольствын байшангай хажууда бүдүүлиг муухай, хуули б[…]са ааша гаргагдаһан ушарые США-гай правительство буруушаана гэ[…] тэрэ мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ.

Тэрэ хорото ааша гаргаһан гэ[…] нюурнуудые бэдэржэ олохын, ба[…]хын тулада хамаг бүхы оролдо[…] гаргагдажа байнхай, Совет бүхы зу[…]гаануудай аюулгүйе хангаха ха[…]жээнүүдые аюулгүйе сахиха ал[…] зургаанууд абажа байха юм гэ[…] мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ.

НАЛАЙХЫН ШАХТЁРНУУДАЙ ҮҮСХЭЛ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Монголой Арадай Революционно партиин, арадай революциин 50 жэлэй гайхамшагта ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө үүсхэгшэд — Налайхын Ажалай Улаан Тугай орденто шахтын коллектив ажалай ехэ амжалта туйлаба. Советскэ Союзай туһаламжаар эрхим машина зэбсэгээр хангагдаһан Монгол ороной шулуу нүүрһэнэй түрүүшын энэ предприяти [...] гэрэгшэ табан жэлэй даалгабари [...] жалтатайгаар дүүргэбэ.

Коммунист А. Орногвайн хүт[…]бэрилдэг участок үндэр амжал[…] туйлаба. Тус участогай коллекти[…] энэ оной түрүүшын 6 һарын түс[…]бые болзорһоонь 10 хоног урид дүү[…] гээд, шахтынгаа бусад бригадану[…]дые, промышленна предприятину[…]дые мүрысөөндэ уряалба.

Ярринг Израиль хүрөөд, Нью-Йорк ошобо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ООН-ой Генеральна секретариин Дүтын Зүүн зүгтэхи тусхай түлөөлэгшэ Г. Ярринг Израилиин премьер-министртэй, гадаадын хэрэгүүдэй министртэй Иерусалимда хөөрэлдөө хэбэ.

Удаан саг соо һаатуулһанайнгаа, тумархажа байһанайнгаа һүүлээр хөөрэлдөө хэжэ эхилхэдээ, тэрэ хөөрэлдөөгөө өөһэдынгөө хүсэдэг шэглэл руу залахын тулада Тель-Авивай засагаархид Яррингые ехээр баадхана гэжэ мэдээсэлэй агентствануд дамжуулна. Дайн байлдаае саг зуураар болюулха тухай хэлсээнэй болзор февралиин 5-да дүүрэхэ юм. Теэд тэрэ хэлсээе үлэ мэдэгдэхэ болзороор һунааха, мүн Нью-Йоркдо хөөрэлдөө хэхэгүй, харин Дундада Далайн райондо хэдэг бол[…]хо гэжэ Израиль оролдожо байн[…]. Дайн байлдаае саг зуураар болюу[…]һан хэлсээе саашадань һунаалга[…] гэжэ Израиль юундэ оролдоноб г[…]хэдэ, эзэмдэжэ абаһан араб газа[…]дайдаһаа Израилиин сэрэгүүдые га[…]гаха тухай ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-о[…] резолюциие дүүргэхээ удаан саг со[…] арсажа байһанаа балаалха гэжэ һ[…]дэнэ.

ЛОНДОН. (ТАСС). Израилиин премьер-министртэй, гадаадын хэрэгүүдэй министртэй Иерусалимда уулзажа хөөрэлдэһэн ООН-ой Генеральна секретариин Дүтын Зүүн зүгтэхи тусхай түлөөлэгшэ Г. Ярринг Нью-Йорк ошохоёо ниидэжэ г[…]раба.

Үхибүүдэй повестьһоо

АБЫН НҮХЭР

Нима ЦЫНГУЕВ

...Нагасань тэдэнтэй үлэжэ, һуужа ерэһэн поезднь саашалба. Айлшанайнгаа хара хайрсат тэлэһэн тэдэнэр автобусой тогтодог газарта ерэбэд. Аба нагаса хоёрынь Бадмые хайрсагаа хаража байхыень үлөөжэ, ябадалай машина һурагшалхаяа ошобод.

Хүн зон ехэл олон. Тэдэнэр гэнтэ хүл хөөрсэг болоод, нэгэ ерэһэн автобусто һуужа ошобо. Аба нагаса хоёройнгоо бусажа түргэн ерээ һаань, Бадма эдэ зонтой адли һуулсаха бэлэй. Теэд тэрэ удаан гансаардабагүй. Абань ерэжэ:

—Колхозоймнай машина байна. Тэрээндэ һуужа ошое. Автобусһоо буугаад ябагалхагүйбди, бүри газаагаа хүрэтэр ошохо бшуубди,—гээд, Бадмын һахиһан хайрсаг үргэлбэ.

Тиигэжэ тэрэ гурбан колхозойнгоо хүнгэн машинада һуугаад, һүни болохоёо байхада гэртээ хүрэбэд. Гэртэ ороод, нагасань хайрсагаа нээхэеэ байтараа гэнтэ зог татан:

— Энэ минии хайрсаг бэшэл,—гэбэ.—Минии хайрсагта тон адли аад, хуушаржа холторшоһон байна. Минии хайрсаг шэнэ хамнаһ,—гэбэ. Бадмын айһан янзатайгаар хүдэлхэеэ болишоод зогсохыень нагасань хараад, миһэлзэн дүтэлжэ:

— Бадма, бү мууда, ши халташ гэмтэй бэшэш. Эндэ эндүү болохо юм даа,—гэбэ. Тиихэдэнь Бадмын аба дүтэлжэ:

— Эндүү, алдуу болоошье һаа, бэлээр олдохогүйнь гээшэ,—гэбэ.

Бадмын эжы хүбүүнэйнгээ һахижа үлөөд, харангүйгөөр хайрсагыень алдахуулһые мэдэхэдээ, ехэл сухалдан:

— Энэ хүбүүе гансаарайнь орхиходоо лагаа зон гээшэбта!—гэжэ байжа ганирба. Бадма нюдөөрөө уһа дүүргэжэрхёод, уралаа дурбиилган, абяагүй зогсобо. Абынгаа аргадан дүтэлхэдэнь угзагад гээд, халта саашаа болоодхибо. Тиихэдэнь нагасань:

— Бадма, хайрсаг олдохо даа. Шэнэ костюм, малгай шамда асараа һэм, олдохол байха. Хулуужа абаа бэшэ, эндүүржэ абаа ха юм,—гэжэ байжа аргадаба.

Бадмын аба баяртай боложо:

— Нээрээшье олдохо юм бэшэ гү? Юрэдөө энэ хайрсаг соомнай юун бии юм ааб? Баһал тиимэ эд зөөри байжа болоо ёһотой,—гээд һонирхобо. Тиихэдэнь Бадмын нагаса бодолгото болон ойр зуура зогсоһоной һүүлдэ:

— Бидэ хулуугаа бэшэбди, хараадшье үзэхэдэмнай буруу болохогүй даа,—гээд уялааень тайлаад, тэрэ хайрсат нээхэдэнь, досоонь һүхэ, гар хюрөө болоод модо дархалдаг элдэб зэмсэгүүд, хүдэлмэриин хуушан үмдэ, самсанууд, бишыхан хүүгэдэй наадаха шэнэ нааданхайнууд байба. Бадмын аба шарайгаа урин болгожо:

— Эзэниинь хүдэлмэришэ хүн байгаа байна. Үнэн сэхэ, ёһото дархан хүндэ өөрынь зэмсэгүүд ямаршье эдһээ үнэтэй байха даа,—гэбэ. Тиихэдэнь Бадмын эжы тодожо абаһаар:

— Яажа мэдээбта? Элдэбын хүнүүд ябадаг. Магад хуушан хубсаһаяа шэнэ болгооб гэжэ баярлахашье хүн дайралдажа болоо аалам. Юрэдөөл алдагдаһан юумэн бэлээр олдоод орхихолгүй байха. Һөөл хүнгэхэнөөр бү найдагты,—гээд, хүбүүн тээшээ сэхэ шэртэн:

— «Алдаһан хүн арбан нүгэлтэй, абаһан хүн ганса нүгэлтэй» —гэдэгтэл, ши, Бадма, нагасыншни бэлэг ондоо хүнэй хүүгэд үмдэжэл болохо байха, хойшодоо ехэл һэргэг, ухаатайгаар ябадаг боло! Ойлтоо гүш?—гэнэ.

Теэд Бадма гансахан бэлэгээр һонирхожо ябаа бэшэ. Зураг зураха дуратай хадаа геолог, уран зураашa нагасынтаа айлшалжа ерэхэдэнь зуража заалгаха тухайгаа баяртайгаар шэбшэжэ, һайхан һанаандаа һогтошоод байһандаа, нагасымни хайрсаг ондоо хүн абаад ябашаха гэжэ халташье һанаагүй ха юм. Хэрбээ муу һанаа һаа, хүнүүдэй хайрсагуудаа абаад ошоходонь нагасынгаа хайрсаг ондоо хүндэ абхуулхагүй байгаа.

Мүнөө эжынгээ, «Нагасыншни бэлэг ондоо хүнэй хүүгэд үмдэхэ даа»,—гээд хэлэһынь һанахадаа бүхэли һүни Бадмын нойрынь хүрэжэ үгэбэгүй. Нюдөө аняад хэбтэхэдэнь, ондоо хүнэй танигдаагүй хүбүүн шэнэ костюм үмдэнхэй, үнгын шэрээр һайхан зурагуудые зуража байһан шэнгеэр үзэгдэбэ. Бадма нюураа бүглөөдшье хэбтэбэ, хажуу тээшээ эрьелдээдшье, уруугаа хараадшье туршаба. Тиигэжэ мүртэй унтангүй хоноһонойнь талаан—һургуулидаа ошохогүй, амаралтын үдэр дайралдаа һэн.

Үглөөгүүр Бадмын урмагүйшэг бодоод байхада, нагасынь таниха хоёр хүн ашаанай машинаар ерэбэд. Нагасынь хайрсаг тухайгаа хөөрэхэдэнь, ерэгшэдэй нэгэн энеэбхилэн гараараа зангаад:

— Эх, Ошор, тэрээндээ бү һанаагаа зобыш. Һөөл үнэтэй зөөри бэшэ хадань, бэдэржэ зоболтошьегүй, үхибүүдэй хубсаһа дахин магазинһаа абахадашье үнэтэй бэшэ даа,—гээд, балай хэрэгсээжэ үгэбэгүй. Тиихэдэнь Бадмын досоо бүри муудашаба. «Гансал костюм бэшэ, үнгын шэрэ, элдэб һайхан зураг, гоё шулуунууд—бултадаа һалаа ха юм. Ололсохо, туһалалсаха гэжэ оролдодоггүй ямар муу хүн гээшэб», — гэжэ һанахадаа Бадма тэдэнэй хажууда байха, һуухашье дурагүй болошобо.

Һэмээхэн газаашаа гараад, айлшадай машинын кузов дээрэ гарахадань, дэбдеэтэй байһан үбһэн дээрэ нэгэ журнал байба. Бадма тэрэ журнал абажа хэбтээд, зурагуудыень хараба. Эндэ тэрэниие хүншье харанагүй, шэмээгүй, ехэл аятайхан. Бадмын досоо бата тэнигэр боложо, мүртэй унтангүй хоноһондоо нойрынь хүрөөдхибэ. Нюдөөл анихагүй гэжэ оролдон байтараа, гэнтэ унташоо һэн.

Бадма һэрихэтээ сасуу машинынгаа ябажа байхые ойлтобо. Бадмын орбогошон бодоод харахадань, тэрэ машинань нэгэ тосхондо хүрэжэ ябаба. Эгээ захын гурбан сонхотой гэр харахадаа, гэрһээ аяар хорёод модо холо ерээд ябаһанаа ойлгожорхино. Бадмын бархирдаһаниинь хүрэжэ, хоёр нюдөөрэнь уһан дүүрэшэбэ. Яахаяашье ойлгожо ядан ябатарнь, тэрэ машинань нэгэ айлай газаа ошоод тогтошобо.

Машинын тогтохотой сасуу Бадма һүрэн буугаад, харгын хажууда гаража, гэрнүүдэй хаша зубшан һөөргөө гүйжэрхибэ. «Үглөөдэр һургуулиһаа хожомдохом, эжы, аба, нагасамни намай үгылэн бэдэрхэнь»,—гэжэ һанахадаа, досоонь заригад гэнэ. Ингэжэ ябатарнь нэгэ ашаанай машина тогтожо, кабина соогһоонь хоёр хүн гаража: «Юрэдөөл вокзал ошоод туршая»—гэлдэһээр хажуудахи айлдань орошобод.

Бадмын досоо гэнтэ баяртай болошобо. Вокзал ошоходоо гэрэйнь хажуугаар гараха болоно. Бадма түргэхэн һууриһаа бодоод, машинын саана ошожо, һэмээхэн хараашалһанай һүүлдэ, гэнтэ өөдөө аһажа кузов соо байһан ехэ брезент доогуур шургашаба. Удаан болоогүй байтар хүнүүд дуугаралдаһаар ерээд кузов соо нэгэ юумэ хэжэрхибэ хэбэртэй.

Машинын ябахатай сасуу Бадмын һэмээхэнээр брезент нээгээд харахадань, шэнэ хара хайрсаг табятай байба. Адаглахадань хара ниитхээр томоһон ооһороор хэрээһэлэн уяатай, үшөө хажуу таладань бэшэгтэй тэбхэр саарһан няалтатай байба. Бадма айха, хоргодохоош мартанхай, һуга харайн бодожо ошоод, няалтатай саарһыень харахадань «Эрдынеев Очир»—гэжэ нагасынь нэрэ бэшээтэй байба. Бадма энеэһэн, бархирһаншье бэшээр абяа гараад, тэрэ хайрсаг тэбэришэбэ.

— Нагасымни хайрсаг, нагасымни хайрсаг олдоо, олдоо!—гэжэ байжа дээрэ дээрэһээ дуугаршаба. Һүүлдэнь хайрсагай барюулһаа бажуун барьяад, бодолгото болон хүдэлхөө болишоод һууба. Яажа машинаһаа бууха гээшэб? Хайрсагаа газарта табихадам эбдэршэхэ. Барьяад буужа шадахагүйб. Харахадань, гэрэйнь зүүн тээхи танил гүбээ дээрэ машина гаража ябаба. «Гэрһээ алад гарахам, машина тогтонгүйгөөр ябашахань»,—гэжэ һанахатаяа сасуу Бадма буршаганан бодоод, хоёр гараараа кабинын оройе бүхы шадалаараа наншаба. Тиихэтэйнь сасуу машина тогтожо, кабина соо һуугша хоёр хүн зэргэ гараад ехэл гайхалдан:

— Ши, инхэдээ яагаад манай машинада һуушообши?—гэжэ һурабад. Тиихэдэнь Бадма:

— Хайрсагаа танай машина сооһоо олооб. Тэрүү гэрни байна,—гэжэ байжа хашхаран хэлээд, тэрэ хайрсагаа шүүрэн үргөөд машинаһаа буухаяа һанаба. Хоёр хүнэй нэгэниинь гэнтэ баяртай боложо:

— Бай, хүлеэ. Ши, түрүүшээр хайрсаг тухай манда хэлэжэ ойлгуула. Һүүлдэнь шамайе гэртэшни абаашажа үгэхэбди,—гэбэ. Тиихэдэнь Бадма бага тэниижэ, хэзээ яагаад нагасынгаа хайрсаг ондоо хүнэй хайрсаттай һэлгэһэнээ, ямар ушараар холын тосхондо ерэһэнээ, яагаад тэдэнэй машинада һууһанаа бултынь хөөрэжэ үгэбэ. Тэрэ хүн энеэбхилэн Бадмада дүтэлжэ:

— Ши бидэ хоёр ехэл урагшатай хүнүүд байнабди. Тэрэ һэлгэһэн хайрсагыш һурагшалха гэжэ мүнөө вокзал ошожо ябанабди,—гэбэ. Тиихэдэнь Бадма гэнтэ нюдөө ехэ болгожо:

— Үү, тиигээ һаа, танай хайрсаг манайдал!—гэбэ.

— Модошо дархан хүм даа. Холын нэгэ фермэдэ шэнэ гэр барилсаад бусажа ябатараа, хайрсагаа һэлгэжэрхёоб. Зай, кабина соо һуу, танайда ошоёбди,—гэбэ.

Бадма кабина соо һуугаад гэртээ ошожо ябатараа, «Үнэн сэхэ, ёһото дархан хүндэ өөрынь зэмсэгүүд ямаршье эд зөөриһөө үнэтэй байха даа»,—гээд, абынгаа хэлэһыень һанажархиба. «Абамни, нагасамни баһал энэ хүндэ адли үнэн сэхэ байна даа. Бишье баһал эдээндэл адли тон үнэн сэхээр ябадаг болохоб, арбатай боложо абынгаа нүхэр болоо хадаа, заалһаа тиимэл үнэн сэхээр абадаа туһалдаг болохоб»,—гэжэ шэбшэн шэбшэн ябаа һэн.

ҺОНИРХОЛТОЙГООР ҮНГЭРӨӨ

Һаяхан Кабанск тосхоной соёлой байшанда юрэ бусын үдэшэ боло[…] ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха аймагай комбинадай хүдэлмэри[…]лэгшэд арад зонтой уулзалга хэбэ. Иимэ үдэшэ тэндэ түрүүшынхиеэ бо[…]лоһон байна. Тэрэ үдэшэ соёлой байшанда хүн зон олоороо суглараа—тэндэ олонхинь эхэнэрнүүд байгаа. Энэньшье ойлгосотой. Ушарынь юу[…] гэхэдэ, шэнэ модын хубсаһан тухай, хайшан гээд гоё һайханаар, зохи[…]той таарууханаар хубсалхаб гэхэ мэтын асуудалнуудаар комбинадай хүдэлмэрилэгшэд хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байна.

Тус комбинадай директор В. А. Карбаинов үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ тэмдэглээ:

— Аймагай хүдөө нютагуудта манай комбинадай 7 филиал хүдэлнэ. Ажалшадта 100 гаран ондо-ондоо янзын туһаламжа хүргэгдэнэ. Табан жэлэй турша соо комбинадай үйлэдбэри 3,2 дахин ехэ болоо. Гансахан 1970 ондо 402 мянган түхэригэй сэнтэй туһаламжа ажалшадта үзүүлэгдэһэн байна.

Кабанскын комбинадта ажал хүдэлмэридөө онсо шалгардаг түрүү[…]шүүл олон юм. Тэдэнэй тоодо Г. И. Колбасенко, М. П. Мирошни[…] Н. А. Ряжская, Д. В. Баландина, П. А. Карагаева болон бусад оролсо[…]но. Комбинадай 72 хүдэлмэришэндэ коммунис ажалай ударнигай нэрэ со[…]ло олгогдонхой.

Үдэшын түгэсхэлдэ уран һайханай бүлгэмэйхидэй һонирхолтой концерт болоо.

Манай корр.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 12 часһаа «Диверсантнууд» гэһэн уран һайханай фильм. 13.15 минутаһаа «Түрэлхидтөө эльгээһэн бэшэгүүд» гэһэн кинофильм.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. 18 часһаа телевизионно дамжуулгын программа. 18.20 минутаһаа А. Платоновой «Морока» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан Улаан-Үдын телевизионно студиин зүжэг. 18.50 минутаһаа «Шанга урилдаан» гэһэн киноочерк. 19 часһаа «Уласхоорондын шэнжэлэл» гэһэн дамжуулга. 19.25 минутаһаа «Экран» гэһэн телевизионно суглуулбари. 20.25 минутаһаа «Съездһээ съезд хүрэтэр» гэһэн дамжуулга. 20.45 минутаһаа концерт. 21.15 минутаһаа «Сэлэнгэ» гэһэн телевизионно журнал. 22.15 минутаһаа «Гурбан» гэһэн уран һайханай фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ мүнөөдэрэй номерто

Нэгэдэхи хуудаһанда: «КПСС-эй XXIV съездые угтуулан» гэһэн гаршаг доро информацинууд. «Шара голой ехэ таряан», гэһэн А. Соковиковой статья.

Хоёрдохи хуудаһанда: Улаан-Үдын аймагай партийн конференциин материал. Коммунистнуудай политическэ һуралсалай тухай материалнууд. «Правда» газетэдэ толилогдоһон нүхэр Каржаубаевай статья.

Гурбадахи хуудаһанда: уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд. П. Колоницкиин статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Үбэл—үбэл» гэһэн фоторепортаж. Түймэр сараха асуудалаар Е. Цветковой статья.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.